

TEMA BROJA str. 8-11

CJELOŽIVOTNO OBRAZOVANJE NA SVEUČILIŠTU JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

ODRŽAN 13. LUTKOKAZ NA AKADEMIJI ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU str. 7

Uspjeh FERIT-ovih studenata na Inventumu 2023.

str. 6

15. Međunarodni festival kazališnih akademija „DIONIZ“ str. 7

Međusektorska suradnja u krizi: integracija djece izbjeglica u odgojno-obrazovni sustav

str. 3

Održana 1. studentska međunarodna konferencija Kineziološkog fakulteta Osijek, Studentske sekcije za znanost KIFOS – „Važnost interdisciplinarnosti u sportu“

str. 3

6. sjednica Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku održana 29. ožujka 2023. godine

Senat je potvrdio izbor jednog redovitog profesora u prvom izboru kako slijedi:

Potvrda izbora izv. prof. dr. sc. Roberta Smolića u znanstveno-nastavno zvanje i na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora iz znanstvenog područja biomedicine i zdravstva, znanstvenog polja kliničke medicinske znanosti na Fakultetu za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek.

Imenovanje triju članova Sveučilišnog vijeća iz reda nastavnika na znanstveno/umjetničko-nastavnom radnom mjestu

Senat je donio Odluku o imenovanju triju članova Sveučilišnog vijeća iz reda nastavnika na znanstveno-nastavnom ili umjetničko-nastavnom radnom mjestu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku kako slijedi:

● **prof. dr. sc. Darko Kiš**, redoviti profesor u trajnom izboru Fakulteta agrobiotehničkih znanosti

● **prof. dr. sc. Tihomir Moslavac**, redoviti profesor u trajnom izboru Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek

● **prof. dr. sc. Robert Smolić**, redoviti profesor Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek.

Ustroj novog sveučilišnog diplomskog dvopredmetnog studija Povijest umjetnosti na Filozofskom fakultetu

Na temelju pozitivnog Izvješća Povjerenstva za prijediplomske, diplomске i stručne studije od 20. ožujka 2023., Senat je donio Odluku o prihvatanju Elaborata studijskog programa sveučilišnog diplomskog dvopredmetnog studija Povijest umjetnosti, smjer: nastavnički na Filozofskom fakultetu Osijek u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Ustroj novih studija na Akademiji za umjetnost i kulturu

Na temelju pozitivnih izvješća Povjerenstva za prijediplomske, diplomске i stručne studije od 20. ožujka 2023. godine, Senat je donio Odluku o prihvatanju Elaborata studijskih programa kako slijedi: sveučilišnog prijediplomskog studija Instrumentalni studiji; smjer Klavir; smjer Gitara; smjer Tambure na Akademiji za umjetnost i kulturu u sastavu Sveučilišta

Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku sveučilišnog diplomskog studija Klavir na Akademiji za umjetnost i kulturu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku sveučilišnog diplomskog studija Dizajn za izvedbenu i medijsku umjetnost: smjer A Kostimografija; smjer B Scenografija; smjer C Dizajn i tehnologija lutke na Akademiji za umjetnost i kulturu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Davanje suglasnosti na ustroj i izvedbu novog programa cjeloživotnog učenja "Cost-benefit analiza (analiza troškova i koristi)" na Ekonomskom fakultetu

Na temelju pozitivnog Izvješća Povjerenstva za programe cjeloživotnog učenja od 16. ožujka 2023. godine, Senat je donio Odluku o davanju suglasnosti Ekonomskom fakultetu u Osijeku u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku na ustroj i izvedbu programa cjeloživotnog učenja pod nazivom "Cost-benefit analiza (analiza troškova i koristi)".

Davanje suglasnosti na program obrazovanja odraslih "Program

usavršavanja za poslove voditelja pripreme i provedbe EU projekata" na Fakultetu turizma i ruralnoga razvoja u Požezi

Na temelju pozitivnog Izvješća Povjerenstva za programe cjeloživotnog učenja od 16. ožujka 2023. godine, Senat je donio Odluku o davanju suglasnosti Fakultetu turizma i ruralnoga razvoja u Požezi u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku na ustroj i izvedbu programa obrazovanje odraslih pod nazivom "Program usavršavanja za poslove voditelja pripreme i provedbe EU projekata".

Odluka o ukupnom broju mjesta za upis studenata na sveučilišne i stručne studije na sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj 2023./2024. godini

Senat Sveučilišta donio je Odluku o ukupnom broju mjesta za upis studenata na sveučilišne i stručne studije na sastavnicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u akademskoj godini 2023./2024.

Na temelju dostavljenih prijedloga sveučilišnih sastavnica na sveučilišnim i

stručnim prijediplomskim i integriranim prijediplomskim i diplomskim studijima u akademskoj godini 2023./2024. ukupan broj upisnih mjesta iznosi 3769 mjesta, od toga 2803 za redovite studente (RH/EU), 82 za redovite studente (Hrvati izvan RH), 76 za redovite studente (stranci izvan EU) i 808 upisna mjesta za izvanredne studente.

Na sveučilišnim diplomskim studijima u akademskoj godini 2023./2024. ukupan broj upisnih mjesta iznosi 2229 mjesta, od toga 1607 za redovite studente (RH/EU), 12 za redovite studente (Hrvati izvan RH), 81 za redovite studente (stranci izvan EU) i 529 upisna mjesta za izvanredne studente.

Pokroviteljstvo popularizacijskog simpozija kreativne industrije - Kreativne riznice na Ekonomskom fakultetu od 25. do 27. travnja 2023. godine

Odlukom Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku prihvaćeno je pokroviteljstvo Kreativne riznice - popularizacijskog simpozija kreativne industrije Ekonomskog fakulteta u Osijeku koji će se održati od 25. do 27. travnja 2023. godine. Program Kreativne rizni-

ce 2023. Burza kreativnosti dopunjuje svoje prethodne izvedbe usmjerene u institucionaliziranje kreativne industrije, raznovrsni sadržaji (multimedijska događanja, predavanja, radionice, tribine, scenski nastupi) središte su kreativnih profesionalaca, amatera i znanstvenika. Organizatori su Ekonomski fakultet u Osijeku te Andizet - Institut za znanstvena i umjetnička istraživanja u kreativnoj industriji. Organizatori Kreativnu riznicu vide kao model za aktivno učenje studenata i srednjoškolaca o projektima koji svoje aktivnosti temelje na djelatnostima iz područja kreativne industrije.

Suorganizacija međunarodnih znanstvenih skupova na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti

The 9th International Scientific Colloquium Mathematics and Children founded by Margita Pavleković, 19. i 20. svibnja 2023.

Senat je prihvatio suorganizaciju *The 9th International Scientific Colloquium Mathematics and Children founded by Margita Pavleković* koji će se održati 19. i 20. svibnja 2023. godine. Organizatori su Skupa Fakul-

tet za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku i Odjel za matematiku. Kolokvij će okupiti znanstvenike iz zemlje i inozemstva čije područje interesa uključuje istraživanja u području nastave matematike. Svrha Kolokvija jest znanstvena rasprava o položaju i ulozi učitelja matematike u okvirima akademске zajednice, obrazovnoga sustava te šireg društvenog okruženja, izazovima u vremenu veće dostupnosti i primjene novih tehnologija u obrazovnom procesu te obrazovanje usmjereno na učinkovitu pripremu učenika za buduća postignuća.

XI. Međunarodni znanstveni skup Dijete i jezik danas: Jezik udžbenika - udžbenici jezika, 12. i 13. listopada 2023.

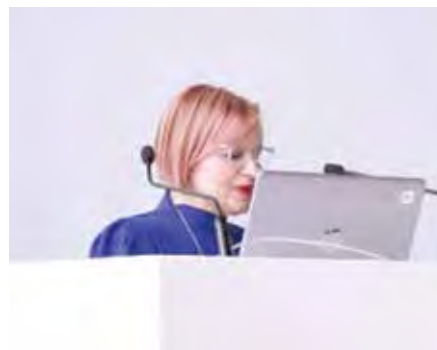
Odlukom Senata prihvaćena je suorganizacija XI. Međunarodnog znanstvenog skupa Dijete i jezik danas: Jezik udžbenika - udžbenici jezika koji će se održati 12. i 13. listopada 2023. godine. Namjera skupa Dijete i jezik danas, kojemu je središnja tema jezik udžbenika - udžbenici jezika, jest okupiti znanstvenike koji će svojim radom upotpuniti dosadašnje spoznaje o ulozi udžbenika materinskoga i inih jezika i udžbenika kao poticatelja djetetova jezičnoga razvoja.

Održana 1. studentska međunarodna konferencija Kineziološkog fakulteta Osijek, Studentske sekcije za znanost KIFOS - „Važnost interdisciplinarnosti u sportu“

Marin MARINOVIĆ

Studentska sekcija za znanost KIFOS Kineziološkog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku uspješno je organizirala 1. studentsku međunarodnu konferenciju „Važnost interdisciplinarnosti u sportu“. Konferencija je održana 17. i 18. ožujka 2023. godine u prostorijama Građevinskog i arhitektonskog fakulteta. Cilj Konferencije bio je omogućiti studentima, trenerima i svim zainteresiranima prenošenje novih spoznaja iz znanosti te prenošenje iskustava iz prakse. Pozvani stručnjaci i znanstvenici prepoznali su da je cilj Konferencije povezivanje studenata različitih područja te su znanje iz svog područja neobično podijelili svim sudionicima. Dvodnevni program Konferencije sastojao se od predavanja i radionica čiji je cilj bio prikazati integrativnost pristupa sportu i zdravlju te upoznati sudionike s primjenom praktičnih alata u znanosti i praksi. Osamnaest predavača, stručnjaka iz različitih područja izložilo je svoj rad na Konferenciji. Istovremeno, devet studenata s različitih fakulteta (kineziologije i medicine) bili su voditelji radionica na kojima su prikazali sudionici na koje se načine vlastitom kreativnosti mogu steći korisna znanja i stvoriti alati te ih primijeniti u svakodnevnom radu. Prvi dan Konferencije započeo je registracijom sudionika i svečanom otvorenjem kojem su nazočili predavači, sudionici i gosti. Sve prisutne na Konferenciji pozdravila je dekanica Kineziološkog fakulteta Osijek prof. dr. sc. Vesnica Mlinarević, predstavila rad Kineziološkog fakulteta Osijek, a posebice je pohvalila rad Studentske sekcije za znanost KIFOS koja je organizator Konferencije. Kratak govor održao je župan Osječko-baranjske županije Ivan Anušić koji je pohvalio tu

inicijativu, rad Kineziološkog fakulteta Osijek te predstavio projekt Sportskog inkubatora kao i kandidaturu Osijeka za titulu Europske regije sporta 2024. Prigodno riječi uputio je rektor Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku prof. dr. sc. Vlado Guberac koji je pohvalio rad djelatnika i studenata Kineziološkog fakulteta Osijek te je službeno otvorio 1. studentsku međunarodnu konferenciju „Važnost interdisciplinarnosti u sportu“. Poslije svečanog otvaranja uslijedila su predavanja. Prvo predavanje održao je Dubravko Ižaković, prof., predstavivši temu „Osječko-baranjska županija je Europska regija 2024.“. Unutar svog predavanja predstavio je prošlost, sadašnjost i budućnost Osječko-baranjskog sporta. Drugo predavanje održao je Ivan Karuc, mag. cin., s temom „Važnost prevencije i rehabilitacije ozljede ACL-a u sportu: Znanstvena pozadina i praktične implementacije“. Tijekom svojeg predavanja magistar Karuc predstavio je nove znanstvene spoznaje u području prevencije i rehabilitacije ozljede ACL-a te nove generalne preporuke u području prevencije i rehabilitacije drugih ozljeda. Jan Homolak, dr. med., predstavio je temu „Učinak galaktoze na funkciju skeletnih mišića“ unutar koje je razradio fiziološke mehanizme i pozadinu uloge galaktoze i osta-

lih šećera u funkciji skeletnih mišića. Sljedeće predavanje održao je Sandro Venier, mag. cin., bacc. physioth., na temu „Mitovi u fitnessu i fizioterapiji“ kojim je skrenuo pozornost na pogrešno usvojene spoznaje u području fitnessa i fizioterapije. Ivan Kodvanj, dr. med., predavanjem „Gastrointestinalne promjene u maratonu“ interdisciplinarnim pristupom prikazao je fiziološke mehanizme tijekom maratonske utrke koji se odvijaju te je predstavio načine putem kojih se mogu reducirati negativni učinci maratona na organizam. Sljedeće predavanje održala je Maja Vidaković, mag. psych., koja je temom „Trud ili talent - što je važnije?“ predstavila različite metode koje mogu pomoći sportašima. Prvog dana konferencije studenti Kineziološkog fakulteta Osijek sa studentima Medicinskog fakulteta Osijek održali su nekoliko zanimljivih radionica. Prvu su radionicu održali studenti Medicinskog fakulteta Osijek Petar Šušnjara, Tena Zovkić i Mirela Okolić uz mentorstvo prof. dr. sc. Ines Drenjančević. Tema radionice bila je „Krvni tlak - mjerenje krvnog tlaka kod aktivnih sportaša, rekreativaca i početnika“. Studentice Kineziološkog fakulteta Osijek Jana Gregurić i Sara Aščić održale su dvije spojene radionice na temu „Gyko - inercijski uređaj za analizu kretanja segmenata

tijela“ te „Optogait - uređaj za analizu pokreta i funkcionalnu procjenu“. U prvoj su radionici predstavljane mogućnosti uporabe Gyko uređaja u području rehabilitacije, prevencije te kondicijskog treninga. Nakon završene prve radionice s Gyko uređajem, studentice Jana Gregurić i Sara Aščić krenule su s drugom radionicom i demonstracijom Optogait uređaja. S obzirom na mogućnost povezivanja Optogait i Gyko uređaja, druga je radionica bila nadogradnja prve. Osim teorijskog prikaza mogućnosti Optogait uređaja te prikaza i analize dobivenih podataka, prikazani su i rezultati prikupljeni sinergijom Gyko i Optogait uređaja. Sljedeću radionicu vodili su studenti Kineziološkog fakulteta Osijek Blago Čepo i Rita Šolaja koji su predstavili radionicu na temu „Kinovea - sustav za biomehaničku analizu pokreta“. Kinovea je sustav za biomehaničku analizu pokreta često upotrijebljen u sportu i rehabilitaciji. Posljednju radionicu na Konferenciji održali su studenti Kineziološkog fakulteta Osijek Nikolina Užnik i Ivan Paravac na temu „Photo-finish - demonstracija mogućnosti primjene aplikacije“. Photo finish aplikacija je koja omogućuje pouzdano mjerenje vremenskih parametara koji često mogu biti izrazito važni u sportu. Drugi dan konferencije zapo-

čeo je s panelom u kojem su sudjelovali Andrej Beck, Ivan Kos te Robert Seligman. Panelisti su predstavili sadašnje i buduće planove te su odgovorili na sva pitanja sudionika te su ih pozvali da zajedno gradimo budućnost osječkog sporta. Nakon panela slijedilo je predavanje Tina Gojevića, mag. cin., koji je predstavio temu „Unilateralna disfunkcija dijafragme: fiziologija, mjerenje snage i trening dišnih mišića“. Osim dijeljenja znanstvenih spoznaja, predstavio je i praktičnu primjenu različitih metoda treninga koje sudionicima Konferencije omogućuju razumijevanje i primjenu tih metoda kod svojih sadašnjih i budućih sportaša. Sljedeće predavanje održao je Zoran Špoljarić, mag. cin., koji je na temu „Sadašnjost i budućnost parasporta“, unutar koje je predstavio trenutno stanje parasporta, prikazao primjer zemalja od kojih možemo učiti te put kojim bi se trebao razvijati parasport. Nakon Zorana Špoljarića, mag. cin., slijedilo je predavanje Ane Sršen koja je temom „Paraplivanje“ predstavila svoj put do najviših uspjeha u parasportu. Prvi online predavač na Konferenciji bio je Velibor Viboh, mag. physioth., koji je u virtualnom okruženju predstavio temu „Fizioterapija u sportu“. Tijekom svog predavanja predstavio je rad u Davis cup reprezentaciji, načinu suradnje s ostalim članovi-

ma reprezentacije te prikazao metode koje je radio i planira raditi s vrhunskim sportašima. Sljedeći predavač na konferenciji bio je Kristijan Ilovača koji je s temom „FBI academy - fit challenge“ predstavio svoj put odlaska na FBI akademiju te sve teškoće koje su mu se našle na putu kao i način na koji ih je uspio savladati. Josip Čelić je bio sljedeći predavač koji je s temom „Sport u policiji“ predstavio mogućnosti kineziologije u sportski sustav u policiji. Također, dotaknuo se važnosti kondicijske pripreme i održavanja tjelesne spremnosti u policiji te mjesto kineziologije i u tom području. Kondicijski trener Hrvatske kondicijske reprezentacije dr. sc. Marin Dadić, održao je predavanje s temom „Uspjeh Hrvatske nogometne reprezentacije, pogled iz Backstage-a“ unutar kojeg je iz prve ruke predstavio pozadinu uspjeha naše nogometne reprezentacije. Sljedeće predavanje održao je Jovan Kuzmanović, mag. cin., koji je na temu „Praktična primjena dijagnostike u sportu“ predstavio mogućnost i primjenu dijagnostičkih metoda koje su validirane i korisne, a lako dostupne. Posljednje je predavanje održao Josip Rešetar, mag. nutr., na temu „Uloga nutricionista u profesionalnom sportu i rekreaciji“. U online obliku predstavio je mogućnost suradnje nutricionista s ostalim članovima stožera bilo koje ekipe te objasnio zašto je nutricionizam važan za uspjeh. S glavnim porukom o važnosti interdisciplinarnosti, Josip Rešetar zatvorio je drugi dan Konferencije. Na Konferenciji su sudjelovali studenti s triju hrvatskih sveučilišta: Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište u Splitu i Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Također, zabilježena je nazočnost studenata Sveučilišta Lavoslava Ružičke u Vukovaru te studenata Fakulteta sporta i fizičkog vaspitanja Univerziteta u Novom Sadu. Ukupan broj sudionika na Konferenciji bio je 174. Nakon završene Konferencije provedena je anketa među svim sudionicima u cilju dobivanja povratne informacije i evaluacije kvalitete Konferencije koje su zaista pozitivne i imaju važnu ulogu jer svakako omogućuju unapređivanje, prilagođavanje i poticaj za iduću Konferenciju.

Međusektorska suradnja u krizi: integracija djece izbjeglica u odgojno-obrazovni sustav

Marija SABLJIĆ

Na Filozofskom fakultetu u Osijeku 23. ožujka 2023. godine održana je tribina *Međusektorska suradnja u krizi: integracija djece izbjeglica u odgojno-obrazovni sustav*. Tribina je održana za studente diplomskog sveučilišnog studija

Pedagogije. Na tribini su sudjelovali Srđan Ferencak, ISKRA waldorfska inicijativa s predavanjem na temu Razvoj otpornosti u obrazovanju: orijentacija na dijete. U ime Nansen dijaloga centra Igor Đorđević predstavio je rezultate istraživanja provedenog u školama „Integracija djece izbjeglica u odgojno-obrazovni sustav“

u sklopu projekta Proaktivna Mreža. Prikazani su i primjeri dobre prakse pa je tako Jelena Batrnek, mag. hrvatskog jezika i književnosti i edukacije povijesti, OŠ Antuna Mihanovića, prikazala kako se odvijala pripremna nastava hrvatskog jezika za učenike iz Ukrajine. Mirna Sostarko, mag. phil. et paed., iz DKolektiva, organi-

zacije za razvoj društva, prikazala je primjer dobre prakse Društveni atelje: podrška raseljenim osobama iz Ukrajine u socijalnoj integraciji. Na kraju je održana panel-rasprava o mogućnostima međusektorske suradnje u krizi. Zaključci rasprave doprinijeli će izradi priručnika i bontona za djelovanje u kriznim situacijama.

PROJEKTI SVEUČILIŠTA U OSIJEKU

Predstavljamo projekte Akademije za umjetnost i kulturu, Prehrambeno- tehnološkog fakulteta i Odjela za biologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Znanstvenoistraživačka djelatnost Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku odvija se kroz interne znanstvenoistraživačke projekte znanstveno/umjetničko-nastavnih sastavnica Sveučilišta, projekte Ministarstva znanosti i obrazovanja, Hrvatske zaklade za znanost i druge znanstvenoistraživačke i stručne projekte na nacionalnoj i međunarodnoj razini koji se provode u okviru STEM područja znanosti (prirodne znanosti, tehničke znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke znanosti) te društveno-humanističkoga (DH) područja (društvene znanosti, humanističke znanosti) te interdisciplinarnoga područja znanosti. U prethodnim brojevima Sveučilišnog glasnika upoznali smo vas s odobrenim projektima u okviru operativnog programa "Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020." iz područja istraživanja, tehnološkoga razvoja i inovacija financiranog sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskoga fonda. Predstavili smo projekte u okviru operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020.", projekte Hrvatske zaklade za znanost, središnje institucije koja osigurava financijsku potporu temeljnim, primijenjenim i razvojnim znanstvenim istraživanjima u okviru programa: "Istraživački projekti", "Uspostavljeni istraživački projekti", projekte u okviru programa "Razvoj karijera mladih istraživača - izobrazba novih doktora znanosti", projekte Agencije za mobilnost i programe Europske unije u okviru program Erasmus+ 2014. - 2020., najvećega programa Europske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport. Započeli smo i s predstavljanjem aktivnosti u okviru COST programa. COST (*European Cooperation in Science and Technology*) je najstariji europski program, uspostavljen 1971., koji promiče suradnju među znanstvenicima, omogućava razvoj novih ideja i inicijativa te uspostavu mreža između znanstvenika, ali i nevladinih organizacija kao i malih i srednjih poduzeća, kojima u Republici Hrvatskoj koordinira Ministarstvo znanosti i obrazovanja. U prethodnim brojevima Glasnika predstavljen je EUKI projekt kojemu je svrha poticanje klimatske suradnje unutar Eu-

ropske unije kako bi se ublažile emisije stakleničkih plinova. Po prvi put predstavljamo projekt u sklopu programa Horizon Europe Framework Programme (HORIZON) koji se provodi po načelima Novog europskog Bauhausa (NEB), a čine ga tri temeljne vrijednosti: održivost, estetika i uključivanje koje povezuju znanost, tehnologiju i inženjerstvo s kulturom i umjetnošću.

U ovome broju Sveučilišnog glasnika predstavljamo projekte Akademije za umjetnost i kulturu, Prehrambeno-tehnološkoga fakulteta Osijek i Odjela za biologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Akademija za umjetnost i kulturu provodi projekt "Artomania", a voditelj je projekta Davor Molnar, umjetnički suradnik. Riječ je o projektu inovativne kulturne prakse kojim se široj javnosti predstavlja bogata i raznovrsna umjetnička produkcija Akademije u javnim prostorima grada.

Drugi je projekt Akademije za umjetnost i kulturu "Tok i karakter/Krajolik mogućnosti", a voditelj je projekta doc. art. Mario Matoković. Projekt je participacijskoga karaktera koji podrazumijeva višednevni terenski oblik nastave unutar kojega studenti, s voditeljima doc. art. Mariom Matokovićem i doc. art. Vjeranom Hrpkom, istražuju, percipiraju, pronalaze vizualna, auditivna i slična rješenja uronjeni u krajolik prirode, oblikovanoga tokom i njezinim karakterom.

Treći projekt provodi Prehrambeno-tehnološki fakultet u suradnji s Tehnološkim fakultetom Sveučilišta u Novom Sadu: "Reducing Food Waste and Rescue Surplus Food Supplies (ReS-Food)", a koordinatorka je projekta na PTFOS-u prof. dr. sc. Sandra Budžaki. Projekt je financiran sredstvima Europske unije u okviru Erasmus+ KA2 programa u kategoriji strukovnog obrazovanja i osposobljavanja.

Četvrti je interni znanstvenoistraživački projekt Odjela za biologiju "Utjecaj mikroplastike na vodozemce", a voditeljica je projekta doc. dr. sc. Olga Jovanović Glavaš. Cilj je projekta zaštita, vodozemaca i vodenih ekosustava na lokalnoj i globalnoj razini.

PREHRAMBENO-TEHNOLOŠKI FAKULTET OSIJEK

„Reducing Food Waste and Rescue Surplus Food Supplies – ReS-Food”

- Nositelj projekta: Tehnološki fakultet Sveučilišta u Novom Sadu
- Partner na projektu: Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek (PTFOS)
- Koordinator projekta na PTFOS-u: prof. dr. sc. Sandra Budžaki
- Vrijednost projekta: 250 000 eura
- Razdoblje trajanja provedbe projekta: 1. 11. 2022. - 31. 10. 2024.
- Izvor financiranja: ERASMUS+ KA2
- Mrežna stranica projekta: <http://www.res-food.eu/>

Opis projekta

Još jedan u nizu projekata koji se provodi na Prehrambeno-tehnološkom fakultetu Osijek je i nedavno odobren projekt **Reducing Food Waste and Rescue Surplus Food Supplies** (2022-1-RS01-KA220-VET-000088446) financiran sredstvima europske unije pod Erasmus+ KA2 programom u kategoriji strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, a koji se krije pod akronimom **ReS-Food**. Provedba projekta započela je 1.11.2022. godine i trajat će do 31.10.2024. godine za što je ukupno predvi-

đeno 250.000 eura. Ukupno na projektu sudjeluje 6 partnerskih institucija. Voditelj projekta je Sveučilište u Novom Sadu te partneri iz Grčke, Mađarske i Cipra. Osim dvije visokoškolske i znanstvenoistraživačke ustanove, iz Srbije i Hrvatske, na projektu sudjeluju i dvije savjetodavne tvrtke iz Grčke (Tournic Symboleftiki EE - Sigma) i s Cipra (E.G. Eugene Global) te Gospodarska i industrijska komora Čongradske županije (CSMKIK) iz Mađarske i Grčka agencija za lokalni razvoj

i lokalnu upravu iz Grčke (Attica Development). Koordinatorica na Prehrambeno-tehnološkom fakultetu Osijek je prof. dr. sc. Sandra Budžaki na čelu istraživačkog tima kojeg čine prof. dr. sc. Ivica Strelec, prof. dr. sc. Natalija Velić, prof. dr. sc. Stela Jokić, prof. dr. sc. Daniela Čačić Kenjerić, prof. dr. sc. Jurislav Babić i prof. dr. sc. Drago Subarić. Sedmero članovi projektni tim s PTFOS-a kao stručnjaci iz područja hrane su lideri temeljnog dijela projekta koji podrazumijeva kreiranje obrazov-

nog paketa, a koji će nadalje poslužiti za dizajniranje i programiranje platforme za e-učenje. U okviru ReS-Food projekta cilj je razviti plan obuke i podizanja svijesti svim zainteresiranim sudionicima koji su uključeni u proces od proizvodnje hrane do potrošnje uz stjecanja potrebnih vještina za procjenu gubitka/otpada od hrane, osmišljavanje preventivnih mjera protiv gubitka/otpada od hrane te praćenje mjera u procesu sprječavanja i smanjenja gubitka/otpada od

hrane. Navedeno će uvelike pomoći tvrtkama u području ugostiteljstva (*Ho.Re.Co.*) kako bi smanjile gubitke i generiranje otpada od hrane i tako ublažile povezane negativne utjecaje, a koji se odnose na trošenje energetskih resursa i vode potrebnih za proizvodnju (uzgoj i žetvu), transport i pakiranje hrane. Osim toga, hrana koja završi na odlagalištima svojim raspadanjem oslobađa metan koji je uz vodenu paru i ugljikov dioksid jedan od najutjecajnijih stakleničkih plinova.

Nadalje, ReS-Food projektom želi se uspostaviti sporna među svim sudionicima opskrbenog lanca u području ugostiteljstva koji potencijalno generiraju viškove hrane s humanitarnim organizacijama/kategorijama na nacionalnom, županijskom i lokalnom nivou za koje se zna da već imaju razvijen sustav aktivnosti u pogledu doniranja hrane. Višak hrane koji je primjeren za ljudsku prehranu redistribuirao bi se osobama u potrebi i to socijalno ugroženima, dugotrajno nezaposlenima, siromašnima, beskućnicima, osobama u dugovima ili s ozbiljnim financijskim problemima. Preko besplatne platforme za e-učenje, koja će se razviti u okviru ReS-Food projekta, omogućit će se prilagođena obuka zaposlenicima humanitarnih organizacija koji će sudjelovati u redistribuciji viška hrane kao i/ili angažiranim pojedincima (volonterima) s ciljem osposobljavanja za pravilno upravljanje dobivenim viškovima hrane koji su primjereni za ljudsku prehranu već spomenutih kategorija osoba u potrebi.

Prvi transnacionalni sastanak projektnog tima ReS-Food projekta uspješno je održan u Atini u Grčkoj, 23.-24.2.2023. god, gdje je domaćin bila tvrtka Sigma. Krajem ove godine, drugi transnacionalni sastanak projektnog tima ReS-Food projekta planira se održati na Prehrambeno-tehnološkom fakultetu Osijek.

AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

„Artomania”

- **Voditelj projekta:**
Davor Molnar,
umjetnički suradnik
- **Nositelj projekta:**
Akademija za umjetnost
i kulturu u Osijeku
- **Razdoblje trajanja
projekta: 7. - 10.
prosinca 2022. godine**
- **Vrijednost projekta:**
4.000,00 €
- **Izvor financiranja:** Grad
Osijek, vlastita sredstva

Opis projekta

Projekt Artomania osmišljen je kao putokaz prema Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku. Riječ je o projektu inovativne kulturne prakse kojim se široj javnosti predstavlja bogata i raznovrsna umjetnička produkcija Akademije u javnim prostorima grada-prostorima koji uobičajeno nisu namijenjeni predstavljanju umjetničkih djela. Projekt obuhvaća glazbeni, izvedbeni te likovni

umjetnost od klasičnih do formi nastalih u okviru istraživanja fotografije, novih medija i vizualnih komunikacija te filma i videa, kao i ostvarenja s područja primijenjenih umjetnosti. Ovakav događaj pokušaj je neposrednog približavanja kulture i umjetnosti svim zainteresiranim i izvan prostora u kojima se uobičajeno održavaju, a namijenjeno je najširoj publici svih dobnih skupina. Cilj festivala je povezati i upoznati lokalnu zajednicu s radom i stvaralaštvom studenata Akademije za umjetnost i kulturu. Obogatiti kulturnu ponudu grada, oživjeti prostor trgova i gradskih ulica te uključiti publiku u “konzumaciju” kulture. Tijekom trodnevnog festivala sam grad dobio je novu dimenziju u kojoj se spajaju dva svijeta - umjetnost i svakodnevni život, te postaju jedno posebno poglavlje u našim čarobnim kronikama Artomanije. Sjenjak - festival Artomania prezentira između inih događanja i kvartovski basket u Osijeku

AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

„Tok i karakter/krajoblik mogućnosti”

- **Voditelj projekta:**
doc. art. Mario Matoković
- **Nositelj projekta:**
Akademija za umjetnost i
kulturu u Osijeku
- **Razdoblje trajanja
projekta: 14. - 20.
studenoga 2022. godine**
- **Vrijednost projekta:**
2.700,00 €
- **Izvor financiranja:**
Studentski centar,
Studentski zbor, vlastita
sredstva

Opis projekta

”Tok i karakter/krajoblik kao mogućnost” projekt je participacijskoga karaktera koji podrazumijeva višednevni terenski oblik nastave unutar kojega studenti, s voditeljima doc. art. Mariom Matokovićem i doc. art. Vjeranom Hrpkom, istražuju, percipiraju, pronalaze vizualna, auditivna i slična rješenja uronjeni u krajoblik prirode koji je oblikovan tokom i karakterom iste. Percipirajući okolinu, lokaciju, datosti prirode kao “vječne inspiracije” umjetnicima kroz stoljeća studenti su imali priliku izravno doživjeti krajoblik sjedinjujući se s istim, lišeni formalnosti ustanove u kojoj se educiraju. Radionica ima za cilj sudionicima dati uvid u potpuni doživljaj krajoblika kao, vrlo često, motiva gdje umjetnici nemaju doticaj s istim ali ga nesmetano i dalje prenose u kontekstu medija u kojemu rade. Krajoblik kao motiv često se banalizira do razine da se interpretira

s plošne (dvodimenzionalne) fotografije ne vodeći se zakonitostima okruženja u kojemu bi ta interpretacija i trebala nastati. Primjer su tomu fovisti (1905.god., umjetnička grupa nastala u Parizu) koji odlaskom u prirodu nastoje postići emocionalnu suštinu okruženja kako bi u vlastitim vizualizacijama (slikama) mogli što vjernije “naslikati” motiv kojemu se suprotstavljaju. Je li priroda glasna, smirena, zastrašujuća, ponekad opasna ili pak samo zelena kako ju najčešće percipiramo su neka od pitanja na koja će se u ovoj radionici tražiti odgovor. Odgovor će pretpostavljati reakciju - vizualizaciju koja neće biti usmjerena na određeni medij već će shodno afinitetu pojedinca biti uobličena i prezentirana na licu mjesta.

Ishod projekta nije nužno bio umjetnički artefakt u vidu završenog rada, već odmak od ustaljenog prezentiranja krajoblika kao motiva, istraživanje istog te na kraju poticaj na promatranje i neki novi doživljaj. Do sada je realiziran jedan projekt u vidu petodnevne terenske radionice na području Parka prirode Kopački rit, Zlatna greda. Na radionici je sudjelovalo pet studenata koji su vođeni kroz netaknute dijelove prirodnog rezervata od strane službenih čuvara parka prirode. Krajnji ishod projekta je bila izložba naslovljena “Tok i karakter rijeke”, održana početkom listopada prošle godine, u osječkoj Galeriji Knifer, u sklopu festivala PUnKT, a u organizaciji Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku.

Uzorkovanje vode i sedimenta na području vodenih ekosustava u gradu Osijeku

Izdvajanje mikroplastike iz sedimenta

Filtriranje uzoraka vode

ODJEL ZA BIOLOGIJU SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

„Utjecaj mikroplastike na vodozemce”

● **Nositelj projekta:** Odjel za biologiju, Zavod za kvantitativnu ekologiju

● **Voditelj projekta:** doc. dr. sc. Olga Jovanović Glavaš

● **Vrijednost projekta:** 8.000,00 kn

● **Razdoblje trajanja provedbe projekta:** godinu dana (od 1. 7. 2022. - 30. 6. 2023.)

● **Izvor financiranja:** vlastita sredstva (interni znanstveno-istraživački projekt)

Opis projekta

Upotreba je plastike kao materijala izuzetno važna i raširena zbog mnogobrojnih mogućnosti njezine primjene. No, danas se zna da golemu količinu plastike koja se proizvodi i koristi ima i negativnu stranu; dio plastike

završi u okolišu te kontaminira tlo, rijeke, jezera te oceane. Takva plastika je izložena različitim čimbenicima u okolišu, kao što su mehaničko djelovanje, UV-zračenje i visoke temperature koji pospešuju procese usitnjavanja plastike na manje dijelove. Takve sitne čestice plastike veličine između 1 µm - 5 mm nazivamo mikroplastika i ona se zbog svojih malih dimenzija vrlo brzo širi u okolišu, čak i na područja koja nisu pod izravnim

antropogenim utjecajem (npr. na Antarktici). Količina mikroplastike prisutne u okolišu iz dana u dan raste te mikroplastika kao takva ima utjecaj i na sve dijelove biosfere. Vodozemci su skupina koja tijekom života boravi i u vodi i na kopnu te su zbog takvog načina života izloženi različitim utjecajima iz okoliša nego neke druge skupine, a prisustvo mikroplastike je također jedan od njih.

Iako je poznato da mikropla-

stika negativno djeluje na fiziologiju vodozemaca, razmjeri takvog utjecaja su još uvijek nepoznati, kao i stvarna situacija s količinom mikroplastike prisutne u okolišu. U ovom istraživanju u prvoj fazi se radi analiza prisutnosti mikroplastike u vodenim ekosustavima na području grada Osijeka (u vodi i sedimentu), a potom će se istražiti utjecaj mikroplastike na neke od naših vrsta žaba. Ovo će istraživanje dati novi uvid u djelovanje mikropla-

stike na vodozemce jer detaljna istraživanja još uvijek nisu dostupna ili su vrlo štura. Također, dobit ćemo uvid o prisutnosti mikroplastike u našem okolišu te će se na temelju toga moći predvidjeti koja područja su izložena većem riziku od posljedica mikroplastike, a koja manjem. Dugoročno, ovi rezultati mogu poslužiti za razvoj smjernica za zaštitu, ne samo vodozemaca već i vodenih ekosustava na lokalnoj, ali i globalnoj razini

Uspjeh FERIT-ovih studenata na Inventumu 2023.

Luka KAUČIĆ

31.3. - 1. 4. 2023. studenti našeg fakulteta sudjelovali su na 17. Međunarodnom sajmu inovacija "Inventum" u Iloku.

U konkurenciji radova i inovacija iz Hrvatske, Rumunjske, Srbije i Mađarske, studenti Bruno Petrić, Dario Barukčić, Ilija Jazvić, Luka Kaučić, Ivan Brajinović, Marko Karavla, Lovre Žuljević-Mikas i Benjamin Kujavec predstavljali su FERIT te osvojili medalje u pripadajućim kategorijama kako slijedi: **Bruno Petrić** - Mjerenje parametara okoline u vinogradu i podrumu - 1. mjesto **Dario Barukčić** - Praćenje gustoće vina tijekom fermentacije pomoću senzora nagiba - 1. mjesto

Ilija Jazvić - Mjerenje parametara vina primjenom računalnog vida - 1. mjesto **Marko Karavla** - Modularni automatski sustav za hranjenje životinja - 1. mjesto **Luka Kaučić i Ivan Brajinović** - Digitalna šahovska ploča - 2. mjesto **Lovre Žuljević-Mikas** - Croguide - 2. mjesto **Benjamin Kujavec** - GROM Electric Vehicles - 2. mjesto Studenti su radove izradili pod mentorstvom izv. prof. dr. sc. **Ivana Aleksija i Josipa Zidara**, mag. ing. comp. te u sklopu KOMPOT-a pod mentorstvima prof. dr. sc. **Dominike Crnjac Milić** i mr.sc. **Mirka Mesića**.

AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU: 13. LUTKOKAZ, OSIJEK, 20. - 23. OŽUJKA 2023.

Igor TRETINJAK

Medunarodna revija lutkarstva Lutkokaz po trinaesti je put okupila najbolje od aktualnih lutkarskih produkcija, filmova i samih lutaka studenata Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku. Također, dvjema gostujućim izvedbama i predavanjem predstavila je UO LOFT, program pojačavši novom produkcijom UO Gllugl, predstavom Dramskog studija Dada čiji će dramski pedagog Davor Dokleja dan kasnije na malom Assiteju osvojiti nagradu Zvezdana Ladika te izuzetno zapaženim performansom slovenskog lutkarskog dramaturga Benjamina Zajca. Ovogodišnji Lutkokaz organizirao je i odlične radionice za studente lutkarstva i kazališnog oblikovanja, predavanje i okrugli stol o suvremenom lutkarstvu, predstavio je regionalnu platformu Od malih nog(u) i zaokružio veliki dvoipolugodišnji projekt Kreativne Europe "Kritička platforma suvremenog lutkarstva EU". U sklopu projekta Osijek je bio domaćin lutkarima i lutkarskim kritičarima iz Slovenije, Škotske i Litve - ovako nekako zvučao bi šturi opis 13. Lutkokaza, no on je, kao i svi prije njega, bio puno više od impresivnih činjenica na papiru. Štoviše, riječ je o pravom malom pothvatu. Prije gotovo 15 godina Akademija za umjetnost i kulturu (tada još Umjetnička akademija) tiho je i hrabro pokrenula reviju lutkarstva s idejom predstavljanja vlastitih produkcija i studenata doma-

Mali div koji je višestruko prerastao vlastite okvire

ćim lutkarskim ravnateljima i producentima. Vrlo brzo pokazalo se da početni koncept ne prolazi jer je (navodno) gotovo nemoguće dovesti ravnatelje u ožujku u Osijek. Kad već početni koncept nije upalio, Lutkokaz se okrenuo sebi i svom gradu, nudeći publici besplatan, a izuzetno atraktivan i kvalitetan domaći i međunarodni program. Na reviji su se našla gotovo sva hrvatska (nezavisna) kazališta, Lutkokazovi omiljeni gosti i partneri Lutkarsko kazalište Ljubljana (jedno od najjačih kazališta u Europi) i utjecajno nezavisno slovensko kazalište Moment, potom kazališta, družine, umjetnici i stručnjaci iz Mađarske, Italije, Španjolske, Švicarske, Slovačke, Litve, Škotske...

Ipak, bez obzira na zaista impresivna imena i programe, Lutkokaz je ostajao na (financijskim) marginama u hrvatskom, ali i osječkom kontekstu. Kako bi ipak preživio, osječka akademija je krenula u europske projekte koji joj osiguravaju nužna gostovanja. No organizator se nije zadovoljavao tek pukim preživljavanjem, već se kontinuirano širi u brojnim aspektima. Uz predstave i stalne radionice domaćih i međunarodnih stručnjaka, revija je od prije nekoliko godina bogatija za filmski program i izložbe studenata Kazališnog

oblikovanja koje su se prometnule u stalni Salon lutaka, kao temelj za potencijalni Muzej lutaka. Od prošle godine studentima i Osječanima se kroz izvedbe i razgovore predstavlja po jedno lutkarsko kazalište (prije ovogodišnjeg LOFT-a predstavila se GKL Rijeka), program bogate predavanja i okrugli stolovi jakih i cijenjenih lutkarskih umjetnika (ove godine

predavanje je održao litvanski redatelj i teoretičar vizualnog kazališta Žilvinas Vingelis, a na okruglom stolu o suvremenom lutkarstvu i kritici sudjelovalo je preko deset stručnjaka i mladih kritičara iz Hrvatske, Slovenije, Škotske i Litve), u uvijek dupkom punim gledalištima sjede brojni važni domaći i međunarodni gosti festivala... Sve to dovelo je do jučer malu re-

viju do ispunjenja njene početne misije - promocije lutkarstva na Akademiji - no ne više u hrvatskom, već europskom kontekstu. I dok je to ludo hrabro lutkarsko putovanje podiglo reviju na gotovo nezamislive razine, ništa se drugo nije promijenilo. Lutkokaz je i dalje u svim pogledima malo okupljanje koje zvijezde i autoritete europskog lutkarstva ugošćuje u

svojim dvjema dvoranicama, ugravajući ih (ili ne) u improvizirane crne kutije bez zraka i prostora. Već dugo osječka akademija radi izuzetno važne stvari za Osijek i hrvatsko lutkarstvo, njene produkcije pomiču granice tog izraza, a bivši studenti nose repertoare većine lutkarskih kazališta, no i dalje nema adekvatan izvedbeni prostor, što ubrzano dolazi na naplatu.

Lutkokaz je nadrastao sam sebe i postavlja se pitanje što dalje? Logično bi bilo širiti se, ali gdje? Na cestu? Ako se, pak, stisne i zatvori unutar vlastitih (ne)moćnosti, zašto je toliko ulagano u tu reviju? Jedini spas je onaj nužan i očit - kazališni prostor koji bi osječka akademija i Lutkokaz konačno dobili na korištenje. Na taj način ne bi samo preživjeli, već bi imali mogućnosti dovesti još jača i brojnija imena i programe u Osijek, i time ga pretvoriti u istinski centar hrvatskog lutkarstva (dodajmo ovdje da je Osijek i domaćin SLUK-a, što ga zaista gura u prvi plan hrvatskog lutkarstva), ali i bitno mjesto u europskom kontekstu. A lutkarstvo je davno prestalo biti laki kazališni izraz namijenjen "tek" dječici. Ono u suvremenom kontekstu pruža beskrajno puno mogućnosti na sceni, ali i oko nje - u europskim suradnjama i projektima koji osječkom i hrvatskom lutkarstvu, umjetnosti i gradu Osijeku nude velik prostor predstavljanja, povezivanja, umjetničkog rasta i razvoja. Prilika je pred nama. Čvrsti temelji su pod nama. Potreban je tek materijalni poguranac i (lutkarski) svijet bit će kod nas i s nama.

- Vrijeme održavanja festivala: 23. - 27. ožujka 2023.
- Mjesto održavanja festivala: Đakovo, Hrvatska

15. Međunarodni festival kazališnih akademija „DIONIZ“

S velikom radošću možemo reći da je uspješno održan 15. Međunarodni festival kazališnih akademija - "DIONIZ" u Đakovu, tematiziran pojmom - *autorstvo*. Na festivalu su nam se pridružili gosti sa sedam akademija iz Hrvatske i izvan nje (Zagreb, Split, Linz (Austrija), Cluj-Napoca (Rumunjska), Sarajevo (Bosna i Hercegovina), Cetinje (Crna Gora) i Skopje (Sjeverna Makedonija)). S gostima naši su studenti nazočili *trima radionicama* (posvećenim autorstvu) i imali su priliku pogledati *ispitne produkcije* gostiju. U subotu (25. ožujka 2023.) smo dobili iznenađni posjet ministrice Nine Obuljen Koržinek koja je pohvalila energiju naših mladih gostiju (gotovo 100 studenata) i samu činjenicu uspješnog održavanja jubilarnog 15. DIONIZA. Za samo zatvaranje dodijeljene su dvije nagrade: *Najbolja izvedba po ocjeni publike* (nagradu je osvojila Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku za izvedbu autorskog projekta "POUČNI KOMADI" (mentorica: doc. art. Anica Tomić; suradnik na kolegiju: doc. art. Domagoj Mrkonjić), s ocjenom **8,63**) te za *Zapaženo umjetničko ostvarenje* (nagradu je jednoglasno osvojila studentica UMAS-a (Split, Hr-

vatska) - **Petra Krolo**). Stručni žiri su činili profesori i suradnici gostujućih Akademija: Aleksandar Acev (Linz, predsjednik), Bruna Bebić (Split, članica), Helena Vuković (Sarajevo, članica), Jelena Đukić (Cetinje, članica), Nikola Nastoski (Skopje, član), Rusmir Efendić (Sarajevo, član), Adnan Goro (Sarajevo, član) i Domagoj Mrkonjić (Osijek, član). Gostovala je i predstava *Kulturnog Centra Osijek: "Nemoš pobjeći od nedjelje"* koja je bila i diplomski ispit studenta AUKOS-a, Dominika Karaule, uz suigru alumne AUKOS-a - Antonije Mrkonjić. Uz to je za samo zatvaranje suorganiziran *koncert* Zvonimira Husnjaka (z++) i Matka Mikulića (**Massimo Savage**), koji je prošao sjajno, uz zapaženu posjećenost samih Đakovčana. S ponosom možemo reći da je trud svih urodio vrlo nadahnjujućim rezultatima te smo pozvani da idući učinimo još boljim, pojačavajući

sadržaj festivala. Time vodeni, pripreme za 16. DIONIZ su već krenule! U prilog dostavljamo komentar gostujućeg profesora Nikole Nastoskog iz Skopja na ispitnu produkciju AUKOS-a: "Početak predstave i postavljanje temelja jezika na kojem će ona govoriti je jako dobar, izuzetan. Od početka je jasno da će to biti predstava koja će biti iskrena do kraja. Uvod stolaca i njihovo korištenje kao ama baš sve tijekom predstave izvrsno je rješenje. Minimalno, ali vrlo funkcionalno. Ali ono što najviše fascinira je iskrenost i predanost studenata. Ušli su u cijeli proces i istraživanje sa svom svojom energijom, kreativnošću, problematikom, svoje probleme i porive, bila je to predstava koja plijeni snagom i željom za promjenom, koja je očito pokretač. Ta potreba za stvaranjem ovakvog nečega pokazatelj je koliko ti studenti imaju iskrenu že-

lju umjetnošću koristiti za pozitivne promjene, izraziti svoje stajalište i pronaći sebe u umjetnosti. Predstava nikoga ne ostavlja ravnodušnim jer je iskrena. Ona je kao krik generacije. Ona je kao slika svega što ne valja u društvu. Ona je poput rendgenske slike tog društva i nimalo se ne boji reći što treba promijeniti. Svi studenti imaju izvrsne glumačke kreacije, svaki na svoj poseban način, al svi su bili dobri, izvanredni. Način na koji ste riješili scene u odnosu na mizanscenu također je vrlo kreativan, a opet ih ne opterećuje u samoj glumi, naprotiv, pomaže im da scenu odigraju što čistije, što iskrenije. Sve u svemu, odlična predstava koja nas dovodi do katarze, ali ne isto i ne ostavlja ravnodušnim. Ostavlja nam milijun pitanja i potrebu za promjenom. A takva se energija može prenijeti na publiku upravo snagom čiste glume. Rekao bih samo jedno ogromno: *Bravo.*"

Festival u brojkama:

- 5 dana
- oko 120 sudionika (studenata i profesora)
- 2 priznanja (kolektivno i individualno)
- 3 radionice
- virtualni marketing ostvario ogroman doseg - više od 50 000 pregleda
- 9 javnih kazališnih događaja
- 1 koncert

TEMA BROJA: Cjeloživotno obrazovanje na Sveučilištu u Osijeku

O CJELOŽIVOTNOM OBRAZOVANJU NA SVEUČILIŠTU JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Damir MATANOVIĆ

Za razliku od cjeloživotnog učenja kojemu pristupamo spontano i neformalno kroz cijeli svoj život, cjeloživotno obrazovanje se provodi u okviru institucija koje su kompetentne i osposobljene za provođenje edukacije koja će korisniku omogućiti kvalitetnije uključivanje u svijet rada ili će mu omogućiti da poslovi i aktivnosti koje izvodi budu kvalitetniji, organiziraniji i inovativniji. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, kao mjesto koncentracije izvrsnosti i znanja u brojnim znanstvenim i umjetničkim područjima, svjesno je svoje društvene odgovornosti i potrebe da odgovori na brojne zahtjeve suvremenog tržišta rada, ali i osobnih preferencija građana Republike Hrvatske. Stoga je kroz programe cjeloživotnog obrazovanja ponudilo niz mogućnosti za stjecanje ekspertize u brojnim poljima znanosti i umjetnosti. Sveučilište je tako tijekom zadnjih deset godina građanima i tvrtkama ponudilo osamdeset i šest programa cjeloživotnog obrazovanja

koji su obuhvaćali teme od informatičkih tehnologija, financijske pismenosti, zdrave prehrane, pedagoške izobrazbe do glume i lutkarstva. Svi programi cjeloživotnog obrazovanja koji se izvode ili su se izvodili na sastavnicama Sveučilišta osmišljeni su da u velikoj mjeri pridonose osobnom i profesionalnom razvoju svakog polaznika koji pohađa ili je pohađao naše programe. Jer programi cjeloživotnog obrazovanja nastaju prvenstveno po analizi tržišta rada te kroz projekciju i viziju razvoja društva i poslovanja u razdoblju koje slijedi predloženom

programu. Stoga, možemo reći, stožerna uloga Sveučilišta u obrazovanju još je jače izražena zahvaljujući programima cjeloživotnog učenja koji na fleksibilan i učinkovit način omogućavaju da širok krug ljudi u različitim dobnim skupinama dobije znanja i vještine za kojima ima potrebu ili želju da ih stekne. Programi cjeloživotnog učenja su postali važan i neizostavan vid djelovanja Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te bitan način sudjelovanja Sveučilišta u svekolikom razvoju zajednice u kojoj živimo i djelujemo.

Novi ciklus edukacije u okviru programa cjeloživotnoga učenja na KBF-u u Đakovu

Antonija PRANJKOVIĆ

Nadbiskupija đakovačko-osječka povjerila je Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu Program katoličkog vjerskog odgoja djece predškolske dobi. Program je strukturiran prema pravilima Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te se izvodi u obliku programa cjeloživotnoga učenja od akademske godine 2014./2015. Nakon provedbe dvaju ciklusa programa, unaprijeđen i usklađen s novim pravnim okvirom, program je poslan na vrednovanje te je Odlukom Senata Sveučilišta Josipa

Jurja Strossmayera u Osijeku od 27. listopada 2022. godine Fakultetu dana suglasnost na ustroj i izvedbu programa cjeloživotnoga učenja koji sada nosi naziv "Teološko-katehetski program cjeloživotnoga učenja za odgajateljice i odgajatelje u vjeri (rani i predškolski odgoj)".

Na temelju javnoga poziva u novomu ciklusu programa koji se provodi u akademskoj godini 2022./2023. upisano je 19 polaznika. Polaznici u prvomu dijelu ovoga jednogodišnjeg programa stječu osnovna teološko-katehetska znanja, na koja se u drugomu semestru nadovezuju didaktičko-metodička predavanja i vježbe vjerskog odgoja primjerenog djeci u ranoj i

predškolskoj dobi. Polaznici se u drugomu dijelu programa opredjeljuju i biraju između dva smjera Religiozni odgoj i kateheza ili Kateheza Dobroga Pastira.

Nakon položenih ispita te izrade završnoga rada, polaznici su osposobljeni za poučavanje i odgoj u vjeri (rani i predškolski odgoj) te im se izdaje potvrda o završenom programu i dodatak potvrdi s detaljnim opisom programa te izvršenim obvezama kojima stječu ukupno 20 ECTS bodova. Završen program uvjet je za dobivanje kanonskoga mandata bez kojega polaznice sukladno propisima ne mogu provoditi vjerski odgoj u javnim predškolskim ustanovama.

CJELOŽIVOTNO UČENJE - EKONOMSKI FAKULTET U OSIJEKU

Ivana BESTVINA BUKVIĆ

Tehnološki napredak, globalizacija i promjene na tržištu rada stvaraju potrebu za neprestanim usavršavanjem i prilagodbom znanja novim izazovima u okruženju. Usljed navedenog kontinuirani razvoj kroz stjecanje novih znanja i vještina putem cjeloživotnog učenja postaje ključno za pojedince ali i društvo u cjelini. Naime, cjeloživotno učenje može poboljšati šanse polaznika za zapošljavanje, povećati produktivnost i otvoriti nove prilike za napredovanje u karijeri. Ono također može pomoći u povećanju konkurentnosti polaznika na tržištu rada, a ujedno doprinosi umrežavanju i osobnom razvoju, potiče kreativnost te razvija kritičko razmišljanje. Pritom se kontinuirano usavršavanje može postići na različite načine; sudjelovanjem u programima cjeloživotnog učenja (u obliku direktne nastave ili na daljinu), sudjelovanjem

na konferencijama, pohađanjem seminara i sl.

Ekonomski fakultet u Osijeku uz znanstveno-nastavne aktivnosti i suradnju s poslovnim okruženjem s ciljem doprinosa gospodarskom razvoju regije, aktivno sudjeluje i u organizaciji i izvođenju programa cjeloživotnog učenja. Prednost programa cjeloživotnog učenja Ekonomskog fakulteta u Osijeku je upravo mogućnost njihove brze prilagodbe potrebama tržišta rada te stjecanja specifičnih znanja i vještina polaznika potrebnih za uspješno obavljanje različitih poslovnih aktivnosti. Prilikom izrade svojih programa cjeloživotnog učenja, Ekonomski fakultet surađuje s predstavnicima različitih sektora te analizira potrebe tržišta rada kao i rezultate istraživanja relevantnih institucija i organizacija. Ponudeni programi cjeloživotnog učenja fakulteta su prilagođeni polaznicima i nastava se organizira u poslijepodnevnom terminu. Programi se, ovisno o području organiziraju u rasponu od 10 do 120 sati a pro-

grame mogu pohađati polaznici s minimalno završenom srednjom stručnom s ciljem usavršavanja ili stjecanja novih znanja i vještina.

Ekonomski fakultet već ima u ponudi niz programa cjeloživotnog učenja odobrenih od strane Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera a kod programa iz reguliranih područja i od strane nadležnih ministarstava, a to su programi Cost-Benefit analiza, Franišizno poslovanje, Pokretanje poduzetničkog pothvata, Poslovno planiranje, Prediktivna analitika i vizualizacija podataka, potom programi izobrazbe u području javne nabave, razlikovnih obveza za upis na diplomatske studije, stručnog usavršavanja za turističkog vodiča, voditelja EU projekata, voditelja turističkog gospodarstva.

Također su u ponudi i programi iz područja upravljanja ljudskim potencijalima koje je radi fleksibilnosti izvođenja organizirano u obliku više samostalnih programa kraćeg trajanja koji pružaju cjelovita znanja nužna za uspješno upravljanje ljudskim poten-

cijalima. Ovi programi obuhvaćaju različite teme iz područja upravljanja ljudskim potencijalima, kao što su organizacija rada, brendiranje poslodavca, administrativni poslovi, radni učinak i razvoj zaposlenika, upravljanje znanjem i nasljeđivanjem, te proces zapošljavanja (planiranje, privlačenje i odabir zaposlenika). Osim toga, fokusiraju se i na zadovoljstvo i angažiranost zaposlenika, te na načine mjerenja uspješnosti procesa i praksi upravljanja ljudskim potencijalima. Detaljan opis svih programa se može pronaći na internetskim stranicama Ekonomskog fakulteta u Osijeku, pod karticom Nastava/Programi cjeloživotnog učenja (<http://www.efos.unios.hr/programi-cjelozivotnog-ucenja/>) Budući da nam je cilj potencijalnim polaznicima ponuditi mogućnost kontinuiranog razvoja te poboljšanje konkurentnosti i uspješnosti na tržištu rada, ispituje se potrebe iz okruženja te već sada razvijamo nekoliko novih programa koji će biti u ponudi tijekom 2023. godine.

AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

Spremnost na zahtjeve suvremenog obrazovanja i izazove tržišta rada na svim razinama

Alen BISKUPOVIĆ

Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku ima dugogodišnje iskustvo u formalnom visokoškolskom obrazovanju kroz izvedbu brojnih sveučilišnih prijediplomskih, sveučilišnih diplomskih i specijalističkih studija iz umjetničkog i znanstvenog područja. Upravo to iskustvo i iskusan i stručan znanstveno/umjetničko-nastavni, nastavni i suradnički kadar u suradnji sa suradnicima s ostalih sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, temelj su ideje za proširenjem obrazovne djelatnosti Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku na programe u okviru koncepta cjeloživotnog učenja. Svrha navedenih programa stjecanje je novih i unaprjeđivanje već stečenih znanja, vještina i kompetencija usmjerenih na profesionalno, društveno ili osobno usavršavanje. Isprva se većina programa cjeloživotnih učenja temeljila na umjetničkim programima poput: *Lutka u odgoju* i *obrazo-*

vanju - zijevalica; Dramski studij glume i lutkarstva; Zborska glazba; Uvod u crtanje akta; Slikanje uljem na platnu; Modeliranje keramike i rad na lončarskom kolu i brojni drugi slični. Izvor: <http://www.uaos.unios.hr/odsjek-za-vizualne-i-medijske-umjetnosti-fotogalerija/> Međutim, daljnjim razvojem znanstvene komponente i sukladno potrebama tržišta rada i promjenama u poimanju i važnosti medija, Akademija za umjetnost i kulturu proširila je suradnju s drugim sastavnicama poput Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija i vanjskim dionicima iz realnog sektora poput Osijek Software Cityja. Svjesni promjena u komunikacijskoj i medijskoj realnosti kojima svjedočimo u zadnjih dvadeset godina shvatili smo da se moramo prilagoditi vremenu i odgovoriti na izazove od kojih se kao jedan od temeljnih nametnuo dizajn interakcija između korisnika (osobe) i sustava (strojeva). Područje dizajna korisničkog iskustva (UX dizajn), poznato i kao *Human - Computer Interaction (HCI)* je interdisciplinarna disciplina koja se bavi postupkom kreiranja proizvo-

da koji će imati smislene i korisne utjecaje na korisnike, a uključuje postupke osmišljavanja proizvoda ili usluge, njegovo brendiranje, istraživanje tržišne niše, kao i samo dizajniranje prototipa proizvoda. Ta je suradnja rezultirala razvojem velikog modula pod nazivom *Dizajn digitalnih interakcija* koji se nalazi u razvoju. Unutar modula od akademske godine 2022./2023. osmišljena su i usustavljena dva programa *Dizajn korisničkih sučelja* i *Oblikovanje novomedijskih formi i sadržaja* koji se uz brojne druge programe nude za upis korisnicima, a sve informacije mogu se pronaći na web stranici cjeloživotnog obrazovanja Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku <http://www.uaos.unios.hr/cjelozivotno-ucenje/>. Garanciju kvalitete naših programa potvrđuje dosljedno ulaganje u osiguravanje kvalitete programa, kontinuirana zainteresiranost i visoka posvećenost polaznika te predanost nastavnika i administrativnog osoblja potrebama polaznika. Osim toga, na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku provode se kontinuirane analize potreba tržišta

rada pa se tako popis programa cjeloživotnog učenja koji se izvode kontinuirano mijenjaju, zastarjeli programi se prestaju izvoditi, a zamjenjuju ih se novima.

Izvor: MC-MoodBoard-Marija-Cindrić-mentori-Alebić-Podmanicki-Vrandečić Programi cjeloživotnog obrazovanja Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku tako s jedne strane pružaju polaznicima mogućnost stjecanja novih i unaprjeđivanje već stečenih znanja, vještina i kompetencija, a s druge predstavljaju mjesto gdje se razbijaju predrasude kako je umjetnost isključivo stvar talenta, već je za isto potrebno i savladavanje određenih tehnika i tehnologija, organizacije rada i procesa. Vještine i umijeća različitih znanstvenih i umjetničkih područja mogu se osmišljenim programom savladati i usavršavati, a institucije koje nude takve programe moraju brzo i stručno reagirati na zahtjeve i promjene tržišta rada te je upravo zbog toga Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku najkvalificiranija u regiji za izvođenje takvih programa cjeloživotnog učenja.

PROGRAMI CJELOŽIVOTNOG UČENJA U GRADSKOJ I SVEUČILIŠNOJ KNJIŽNICI OSIJEK

Siniša PETKOVIĆ

U Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek korisnicima se niz godina pruža mogućnost cjeloživotnog učenja putem različitih programa. Oni omogućavaju pripadnicima treće životne dobi uključivanje u suvremene tijekove te zadovoljavanje novih informacijskih potreba, ali i mladima i onima u nepovoljnom položaju. Jedan od najpopularnijih programa svakako je učenje engleskog jezika. Naime, Ženska udruga "IZVOR" neprekidno provodi tečaj engleskog jezika u suradnji s Gradskom i sveučilišnom knjižnicom Osijek. Za sve polaznike u potpunosti je besplatan jer se financira putem projekata. Organizira se više skupina, ovisno o stupnju. Prvenstveno je namijenjen osnaživanju osoba u nepovoljnom položaju, stoga ciljne skupine imaju prednost pri upisu. Knjižnica od 2013. ustupa prostor za rad. U sklopu inicijative Knjižnice "Ukorak s vremenom", od 2016. godine oblikovana je i zasebna skupina polaznika tečaja za osobe treće životne dobi, uz financijsku potporu Udruzi od strane Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije putem projekta Razvoj usluga podrške za život u zajednici. U skladu s ciljevima promicanja generacijske solidarnosti i socijalnoga uključivanja, osobe treće životne dobi integrirane su i u druge skupine. Cilj tečaja jest osposobiti polaznike za komunikaci-

ju na engleskom jeziku sukladno odabranom stupnju znanja te omogućiti kvalitetno provođenje slobodnog vremena. Poznavanje ovog svjetskog jezika jedna je od vještina potrebnih kako bi se živjelo ukorak s vremenom što polaznici svladavaju radom u malim skupinama, u interaktivnom okruženju, s naglašenim individualnim pristupom. Drugi takav program za osobe treće životne dobi pod nazivom "Ukorak s vremenom - osnove rada na računalu" Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek do pojave pandemije provodila je neprekidno nekoliko godina. Do sada je tečaj uspješno završilo više od dvadeset skupina polaznika što je blizu 400 umirovljenika osposobljenih za korištenje informacijskih i informacijskih tehnologija u svakodnevnom životu. Program je namijenjen umirovljenicima koji se do sada nisu ili su se vrlo malo susretali s radom na računalima, ali i onima koji se već dulje koriste, a htjeli bi unaprijediti svoje znanje i vještine. Edukacijski projekt zamišljen je kao aktivan seminar kroz koji polaznici usvajaju znanja koja mogu primijeniti u privatnom i poslovnom životu, a vezana su za internet te srodne tehnologije i usluge. Po završenom programu polaznici se znaju koristiti operacijskim sustavom Windows (organizacija podataka - rad s mapama i datotekama), napisati, urediti i spremati dokument, pretraživati internet, slati elektroničku poštu, koristiti društvene mreže te komunicirati s ljudima diljem svijeta.

TEMA BROJA: Cjeloživotno obrazovanje na Sveučilištu u Osijeku

PROGRAMI CJELOŽIVOTNOG UČENJA FILOZOFSKOG FAKULTETA U OSIJEKU

Biljana OKLOPČIĆ

Cjeloživotno učenje dio je djelatnosti Filozofskoga fakulteta u Osijeku, njegova je svrha stjecanje i unaprjeđivanje kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe, a obuhvaća programe usavršavanja nakon stečenog stručnog ili akademskog naziva radi dograđivanja kvalifikacije, programe stjecanja i unaprjeđivanja kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe te druge oblike cjeloživotnog učenja. Na Filozofskom fakultetu u Osijeku stalno se ili periodično izvodi deset programa cjeloživotnog učenja: *Pedagoško-psihološko-didaktičko-metodička izobrazba* čiji je cilj omogućiti polaznicima stjecanje nastavničkih kompetencija koje uključuju znanja, sposobnosti i vještine iz područja pedagogije, psihologije odgoja i obrazovanja, didaktike i metodike kao i drugih znanstvenih područja i grana koja pridonose širenju opće pismenosti, izgradnji i usavršavanju individualnih i socijalnih kompetencija polaznika programa. *Program stjecanja pedagoških kompetencija za strukovne*

učitelje i suradnike u nastavi koji osposobljava strukovne učitelje i suradnike u nastavi za stjecanje pedagoških kompetencija određene razine za uspješno samostalno planiranje i izvođenje praktične nastave i vježbi u ustanovama za strukovno obrazovanje. *Digitalne kompetencije u obrazovanju* čiji je cilj osposobljavanje polaznika za stjecanje specifičnih znanja, vještina i sposobnosti programiranja i primjene digitalnih alata u multimedijalnom odgojno-obrazovnom okruženju. *Hrvatski jezik za strance* koji je namijenjen odraslima koji žele učiti hrvatski jezik i latinično pismo te poboljšati jezične i komunikacijske kompetencije na tom području. *Hrvatski jezik i jezična kultura* čiji je cilj polaznicima omogućiti poboljšanje razine jezične kvalitete različitih vrsta tekstova kao i stručno usavršavanje jezičnih kompetencija u obavljanju lektorskih i korektorskih poslova. *Primijenjena metodologija za istraživanje i razvoj* koja stručno usavršava polaznike u području statistike i metodologije primjenjive u znanstvene i gospodarske svrhe. *Socijalno-emocionalno učenje u odgoju i obrazovanju* čiji je cilj podučiti polaznike znanjima i vještinama koje su po-

trebne za provedbu socijalno-emocionalnog učenja u odgoju i obrazovanju, odnosno za razvijanje socijalnih i emocionalnih kompetencija i vještina kod djece i adolescenata. *Python, računalno razmišljanje i programiranje* koji stručno usavršava polaznike u području računalnog razmišljanja i programiranja s implementacijom u programskom jeziku Python. *Akademsko pisanje na engleskom jeziku* koje omogućuje polaznicima stjecanje i usavršavanje znanja, kompetencija i vještina za pisanje prvenstveno znanstvenih radova, ali i ostalih znanstvenih tekstova na engleskom jeziku. *Učenje njemačkog jezika u svrhu visokoškolske nastave* koje omogućava stjecanje znanja i vještina za pripremu i izvedbu visokoškolske nastave na njemačkom jeziku. Programi cjeloživotnog učenja Filozofskog fakulteta u Osijeku izvode se, ovisno o interesu polaznika, jedanput ili dvaput u akademskoj godini. Programi se predstavljaju polaznicima putem mrežne, Facebook i Instagram stranice Fakulteta, u *Glasi Slavonije*, na regionalnim internet portalima i dr. Prepoznatljivost programa cjeloživotnog učenja Filozofskog fakulteta

potvrđuje i njihova uključenost u projekte i suradnje na nacionalnoj razini. Program *Socijalno-emocionalno učenje u odgoju i obrazovanju* dio je projekta "VirtuOS - uspostava regionalnog centra kompetentnosti u sektoru turizma i ugostiteljstva" u sklopu kojeg se provodi program razvoja psiholoških kompetencija nastavnika u području socijalnog i emocionalnog učenja. Program *Hrvatski jezik za strance* jednim se dijelom izvodi u suradnji sa Središnjim državnim uredom za Hrvate izvan Republike Hrvatske kao dio promicanja programa učenja hrvatskog jezika među iseljenim Hrvatima i njihovim potomcima. *Digitalne kompetencije u obrazovanju* program je u čijem je osmišljavanju sudjelovao i u čijoj izvedbi sudjeluje CAR-NET - Hrvatska akademska i istraživačka mreža. U sljedećem razdoblju intencija je Filozofskog fakulteta u Osijeku razviti nove programe cjeloživotnog učenja koji će potencijalnim polaznicima omogućiti stjecanje mikrokvalifikacija prema osobnim potrebama te time i veću prepoznatljivost na tržištu rada ali i mogućnost financiranja u okviru Nacionalnog plana otpornosti i oporavka.

Cjeloživotno učenje na Prehrambeno-tehnološkom fakultetu Osijek

Ivana LAUŠ

Cjeloživotno učenje jedan je od ključnih sektora svake ekonomije i jedna od poluga razvoja konkurentnosti svakog društva. Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek (PTFOS) nastoji intenzivirati suradnju s gospodarstvom kroz različite edukacijske programe. Osim programa formalnog obrazovanja, Fakultet u skladu sa zahtjevima suvremenog obrazovanja, tržišta rada i kapitala, osmišljava i izvodi programe neformalnog obrazovanja, odnosno programe u okviru koncepta cjeloživotnog učenja. Tijekom 2011. godine PTFOS je započeo razvoj i realizaciju različitih programa cjeloživotnog učenja čime u cjelini ostvaruje sve komponente bolonjskog procesa. Uspješnom realizacijom tih programa PTFOS je dodatno ojačao svoju funkciju javne obrazovne i znanstvene ustanove te učvrstio odnose sa subjektima iz poslovnog okruženja. PTFOS je za svaki od svojih ustrojenih programa cjeloživotnog učenja dobio sugla-

snost Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, a programe izvodi s obzirom na zainteresiranost gospodarstvenika ili polaznika osobno te se po završetku programa cjeloživotnog učenja svakom polazniku izdaje posebna potvrda i dopunska isprava. **Programi cjeloživotnog učenja PTFOS-a:** Tradicionalni i suvremeni postupci prerade ljekovitog bilja Program testiranja, treninga i edukacije za senzorsku anali-

zu meda Proizvodnja slavonske kobasice na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima (OPG) Proizvodnja sira i drugih mliječnih proizvoda na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima Uspostava sustava sigurnosti hrane u ugostiteljskim objektima i malim poduzećima Proizvodnja slavonskog kulena na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima (OPG) Kvaliteta voća i povrća, skla-

dištenje, priprema za prodaju i preradu Senzorska analiza u prehrambenoj industriji Zdravlje iz tanjura Suvremeni tehnološki postupci proizvodnje voćnih destilata Proizvodnja zanatskog piva Proizvodnja biljnih ulja i proizvoda na bazi ulja Zbog usklađivanja s Pravilnikom o cjeloživotnom učenju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku od 26. lipnja 2019. godine, u prosincu 2020. te u siječnju i velja-

či 2021. godine usvojeni su usklađeni elaborati svih programa cjeloživotnog učenja PTFOS-a. Osim gore navedenih programa cjeloživotnog učenja, koji su prošli postupak dobivanja suglasnosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, PTFOS razvija i izvodi i edukacijske programe/treninge prema konkretnom zahtjevu tržišta. Ustroj novih programa cjeloživotnog učenja koji će biti usklađeni s potrebama šire zajednice, posebice gospodarstva te povećanje učestalosti izvođenja postojećih programa strateška je aktivnost PTFOS-a. S tim ciljem se PTFOS u partnerstvu s Prehrambeno-biotehnološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu kao nositeljem projekta te Hrvatskom gospodarskom komorom i Maticom umirovljenika Hrvatske uključio 2019. godine u provedbu projekta "Razvoj programa cjeloživotnog učenja u području prehrambene tehnologije, biotehnologije i nutricionizma primjenom HKO-a", čije je financiranje odobrilo Ministarstvo znanosti i obrazovanja u okviru poziva za

dodjelu bespovratnih sredstava "Provedba HKO-a na razini visokog obrazovanja" (UP.03.1.1.03.). Svrha projekta bila je unaprijediti obrazovanje stručnjaka u podsektoru prehrambene tehnologije, biotehnologije i nutricionizma razvojem relevantnih visokoškolskih obrazovnih programa cjeloživotnog učenja te osigurati uvjete za njihovu kvalitetnu provedbu unaprjeđenjem sustava osiguranja kvalitete, metoda nastave i nastavničkih kompetencija razvojem relevantnih visokoškolskih obrazovnih programa cjeloživotnog učenja: **Razvojni prehrambeni tehnolog, Razvojni biotehnolog, Biotehnolog u bioekonomiji, Nutricionistički savjetnik u farmakoterapiji i Nutricionistički savjetnik za starije i slabo pokretljive osobe te s njima povezani standardi zanimanja i standardi djelomičnih kvalifikacija.**

CJELOŽIVOTNO UČENJE NA FAKULTETU TURIZMA I RURALNOG RAZVOJA U POŽEGI

Mirjana JELEČ RAGUŽ
Voditeljica cjeloživotnog obrazovanja na Fakultetu turizma i ruralnog razvoja u Požegi

Fakultet turizma i ruralnog razvoja u Požegi (dalje u tekstu: Fakultet) aktivno odgovara na izazove koji se nameću pred europski sustav visokog obrazovanja te je aktivnim sudionikom u provedbi programa cjeloživotnog učenja. Sukladno učestalim potrebama i promjenama na tržištu rada, u vidu brzih promjena potrebitih znanja i vještina radne snage, Fakultet je prepoznao potrebu za izvođenjem, pored redovitih studijskih programa i programa obrazovanja namijenjenih odraslim osobama. Kako bi se odgovorilo na potrebe gospodarstva te omogućilo pojedincima da moderniziraju svoja znanja i poboljšaju svoju konkurentnost na tržištu rada, Fakultet nastavlja s osmišljavanjem, ustrojavanjem i izvođenjem razli-

čitih programa obrazovanja odraslih čijim se završetkom stječu kvalifikacije koje se upisuju u e-radnu knjižicu. Naime, Fakultet je po provedbi statusne promjene - pripajanja Veleučilišta u Požegi Fakultetu, temeljem koje je provedbe Fakultet postao sveopći pravni sljednik Veleučilišta, preuzeo programe obrazovanja odraslih, verificirane od Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih te Ministarstva znanosti i obrazovanja čiji je nositelj prethodno bilo Veleučilište u Požegi. Programi su sljedeći:

- Program usavršavanja za poslove voditelja pripreme i provedbe EU projekata
- Program osposobljavanja za poslove suradnika u pripremi i provedbi EU projekata
- Program osposobljavanja "Računalni/a operater/ka"
- Program osposobljavanja "Vinogradar/ka i područja/ka"
- Program osposobljavanja "Pčelar/ka".

Nakon provedbe statusne promjene, u akademskoj godini 2022./2023., po ishodu suglasnosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet je započeo s izvođenjem jednog od tih programa - Programa usavršavanja za poslove voditelja pripreme i provedbe EU projekata.

Program usavršavanja za poslove voditelja pripreme i provedbe EU projekata

Cilj je programa osposobiti polaznike za pripremu i provedbu projekata financiranih iz fondova i programa Europske unije. Priprema i provedba EU projekata jedno je od najtraženijih edukacijskih programa na području Republike Hrvatske, kako javnog tako i privatnog sektora. Nedostatak kvalificirane radne snage potiče velik broj ljudi iz različitih profesija na pohadanje programa u cilju razvoja vlastite karijere u navedenom izrazito perspektivnom području.

Kompetencije koje polaznik stječe završetkom programa:

- identificirati mogućnosti financiranja EU fondovima

- procijeniti opće ciljeve, svrhu i očekivane rezultate projekta
- koristiti se programskim i strateškim dokumentima te raspoloživim informacijama u pripremi projektne prijave
- izraditi projektni prijedlog primjenom metodologije upravljanja projektnim ciklusom
- izraditi prijedlog projektnog proračuna u skladu s kriterijima ugovora
- ispuniti natječajnu dokumentaciju i pripremiti prijavu za dodjelu bespovratnih sredstava iz programa EU
- provesti projekt u skladu s pravilima ugovora te evaluirati i izraditi izvješća o provedbi projekta.

Program je namijenjen široj populaciji građana sa završenim minimalno preddiplomskim sveučilišnim ili stručnim studijem (bacc. ili VSS) koji žele naučiti pripremati i provoditi projekte financirane iz EU fondova prema pravilima za financijsku perspektivu 2021. -

2027. godina. Program traje 160 sati (65 sati teorijska i 95 sati praktična nastava) te je verificiran od Ministarstva znanosti i obrazovanja. Polaznicima se nakon uspješno završene provjere izdaje Uvjerenje o usavršavanju za poslove voditelja pripreme i provedbe EU projekata, priznato od Ministarstva znanosti i obrazovanja i Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, koje se upisuje u E-radnu knjižicu.

Provedba cjeloživotnog obrazovanja

Organizacija i provedba pojedinih programa organizira se sukladno potrebama na tržištu rada. Fakultet trenutno **provodi** edukaciju na Programu usavršavanja za poslove pripreme i provedbe EU projekata, za koju je ishodio Suglasnost Sveučilišta. Edukacija je započela 13. travnja 2023. godine i trajat će 160 sati u okviru kojih polaznici uče apsolutno sve o pisanju i provedbi EU projekata i ostvarivanju bespovratnih EU sredstava. U skladu s povećanom dostupnošću sredstava iz EU fon-

dova, cilj je edukacije povećati broj stručnjaka koji bi doprinijeli boljoj iskorištenosti EU fondova na nacionalnoj razini.

Planovi

Sukladno nedavnoj statusnoj promjeni institucije, u planu je izrada **razlikovnih programa**, odnosno programa za stjecanje nedostajućih znanja, vještina i kompetencija za upis na sveučilišne diplomske studije, za studente koji ne udovoljavaju uvjetima upisa. Primarno se misli na studente stručnih studija i stručnih prvostupnika kojima će se time omogućiti lakši nastavak obrazovanja na sveučilišnim diplomskim studijima. Uz njih, u planu je izrada novih programa za obrazovanje odraslih kao i programa kojima se stječu **mikrokvalifikacije** usklađene s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom. O svim navedenim programima možete detaljnije pročitati na poveznici: https://www.vup.hr/suradnja_i_cjelozivotno_ucenje/cjelozivotno_ucenje_programi_obrazovanja_odraslih/default.aspx

SPECIFIČNOSTI AKTIVNOG UČENJA U ONLINE SUSTAVU

Radionica o aktivnom učenju i razumijevanju na FAZOS-u

prof. dr. sc. Vlatka ROZMAN
dr. sc. Daniel HAMAN

Na Fakultetu agrobiotehničkih znanosti Osijek od 29. do 31. ožujka 2023. godine održana je radionica pod nazivom *Active learning/teaching in applied disciplines* u sklopu Erasmus+ KA2 projektu pod nazivom: *From digital technology to educational tools: Improving the quality of active learning and teaching*

HEAL-in-ONE

*From digital technology to educational tools
Applied disciplines of agricultural sciences*

in the online and hybrid environment in applied disciplines of agricultural sciences (HEAL-in-ONE). Teme radionice bile su proširivanje razumijevanja aktivnog učenja; stjecanje uvida u mogućnosti i specifičnosti aktivnog učenja u online sustavu; razumijevanje karakteristika, uloga i aktivnosti glavnih aktera nastavnog procesa: nastavnika i učenika; razumijevanje i primjena analize procesa poučavanja/

učenja te razvoj suradnje u primjeni novih LTA znanja za reviziju nastavnih planova i programa. Nositelj je projekta HEAL-in-ONE Sveučilište u Beogradu, Srbija, a uz Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek, ostali su partneri: Sveučilište svetih Ćirila i Metoda u Skoplju, Sjeverna Makedonija te Trakijsko sveučilište u Staroj Zagori, Bugarska i Obrazovni forum iz Beograda, Srbija.

AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

Na Bauku o kulturi, umjetnosti i medijima

Snježana BARIČ-ŠELMIĆ
i Maja HARŠANJI

U Svečanoj dvorani Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku 23. ožujka 2023. održana je panel-rasprava BAUK na temu "Kultura, umjetnost i mediji" na kojoj su sudjelovale dugogodišnje stručnjakinje iz područja novinarstva Mirjana Rakić, Branka Džebić i Karolina Lisak Vidović.

Mirjana Rakić novinarka je koja je od 1972. radila na Televiziji Zagreb, odnosno Hrvatskoj televiziji. Od 1975. godine urednica je Informativnog programa, a od 1981. u vanjskopolitičkoj redakciji. Također, bila je voditeljica i urednica trećeg i središnjeg Dnevnika, glavna urednica Informativno-dokumentarnog programa Hrvatske radiotelevizije, zatim komentatorica u vanjskopolitičkoj redakciji te urednica vanjskopolitičkih emisija. Godine 2012., imenovana je vršiteljicom dužnosti HTV-a, a kraće vrijeme u 2013. godini bila je v. d. ravnateljice programa te glavna urednica Prvoga programa HTV-a.

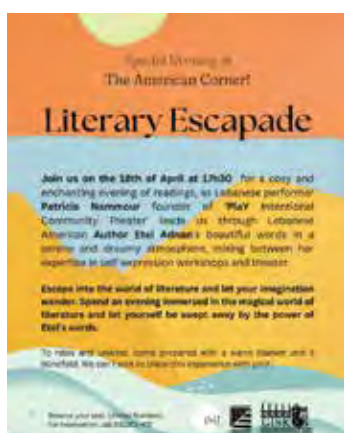
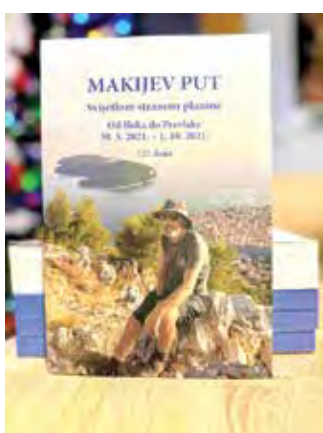
Branka Džebić novinarka je, književna kritičarka te urednica. Bila je dugogodišnja novinarka i urednica "Kulture". Osim toga, Branka Džebić ravnateljica je Lošinskog književnog festivala koja

duži niz godina prati rad suvremenih književnika. Karolina Lisak Vidović urednica je Redakcije za kulturu i znanost Prvog programa Hrvatskog radija od 2001. godine od kada uređuje i vodi tjednu specijaliziranu polusatnu emisiju o književnosti "Kutija slova" u kojoj prati aktualnosti književne scene. Također je i urednica HRT-ove televizijske emisije o književnosti Što je klasik? Spomenute panelistice zainteresiranim su predstavile svoje bogato znanje i iskustvo te su kroz ovu raspravu istaknule važnost novinarstva u oblikovanju kulturnih narativa i perspektiva te predstavile moć medija s naglaskom na obvezu odgovornog novinarstva. Na panelu se raspravljalo i o odnosu tradicionalnih i novih medija te njihovog utjecaja na oblikovanje samog novinarstva i širenja informacija. Tijekom rasprave panelistice su interaktivno, međusobno i s publikom podijelile svoja viđenja i iskustva te posebno naglasile da javni servisi i nadalje trebaju inzistirati na kvalitetnom istraživačkom novinarstvu i time se odmaknuti od komercijalnih sadržaja koje obilježava brzina i kratkoća informacija.

Događaj je bio odlično posjećen od strane studenata i ostalih zainteresiranih entuzijasta te se pokazalo da je i ovaj BAUK panel vrijedna platforma za stjecanje znanja o važnim temama.

Književni susreti i radionice u GISKO-u

Merien HADROVIĆ, Siniša PETKOVIĆ
Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek

Studijska čitaonica Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, točnije knjižničarke informatrice gostovale su 19. travnja na Tjednu cjelovitog učenja u Pučkom otvorenom učilištu Osijek gdje su održale edukaciju na temu osnove informacijske i knjižnične pismenosti pod nazivom "Traži se informacija!" Na edukaciji su sudionici imali priliku doznati više o relevantnim izvorima informacija, portalima znanja i bazama podataka, knjižničnim katalozima, vrstama stručnih i znanstvenih radova, načinima navođenja literatura, lokalnim i nacionalnim knjižničnim uslugama za pripremu literature. Edukacija "Traži se informacija!" redovita je usluga Knjižnice, a za sudjelovanje se može prijaviti bilo koji uzrast, viši razredi osnovne škole, srednjoškolci, studenti, profesori i svi ostali građani grada Osijeka. Svaka se edukacija prilagođava prijavljenim polaznicima pri čemu se uzima u obzir dob polaznika, vrsta srednje škole ili studijski program te pozivamo razrednike, mentore i profesore da motiviraju svoje učenike i studente.

Tijekom travnja u Knjižnici su održana i dva predavanja

knjiga. Predstavljanje knjige autora Željka Oreškog pod nazivom "Makijev put - svijetlom stranom planine" te predstavljanje knjige "Čitanka: Nenasilje - utopija ili prilika?" triju autorica: Ane Raffai, Julijane Mladenovske-Tešije i Sonje Kersten.

U knjizi "Makijev put - svijetlom stranom planine" autor donosi zanimljivu i uzbudljivu priču o putovanju Zvonka Maduna dugom 1782,4 km od Iloka do Prevlake u trajanju od 125 dana. Ta zahtjevna dionica jest nacionalna, krajobrazna, dugoprugaška staza za hodaenje koja u neprekidnom nizu povezuje najistočniju (Ilok), najsjeverniju (Sveti Martin na Muri), najzapadniju (Savudrija) i najjužniju (Prevlaka) točku Republike Hrvatske, dugu 2109 km. Put je podijeljen u tri sekcije: Ilok - Sveti Martin na Muri, Sveti Martin na Muri - Savudrija i Savudrija - Prevlaka. U ovoj knjizi Zvonko Maduna opisuje svu ljepotu pustolovine, humanitarni značaj, težinu i ujedno ljepotu tišine, misli, razgovora sa sobom. Putujući 125 dana snimio je 14 000 fotografija, od kojih je 125 uvršteno u knjigu; po 1 za svaki dan putovanja! "Makijev put - svijetlom stranom planine" zapravo je priča i o jednoj velikoj humanitarnoj akciji za skrb o djeci iz Udruge "Nova budućnost".

Knjiga "Čitanka: Nenasilje - utopija ili prilika?" triju autorica, čije je predstavljanje moderirao Goran Božičević, iz ustanove Politike nenasilja iz Osijeka, prva je u ediciji koja je posvećena temi nenasilnog djelovanja. U svjetlu sukoba u Ukrajini i u drugim dijelovima svijeta, ona progovara o osjetljivim pitanjima: može li i kako nenasilje biti osobni stav (etos), ali i umijeće učinkovitog djelovanja na političkoj razini? Što znači "ne" nasilju i kako nas taj odabir određuje? Je li lokalna zajednica primarno mjesto zajedničkog nenasilnog djelovanja ili mirotvorstva? Postoje li primjeri dobre prakse nenasilja u političkom životu zajednice? Knjiga je projekt "Politike lokalnog mirotvorstva" podržan je kroz Fond za aktivno građanstvo, sredstvima Islanada, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova.

American Corner u suradnji s udrugom Play otpočeo je s organizacijom ciklusa čitanja poezije na engleskome jeziku pod nazivom "Literary Escapade". Prvi od narednih događaja održan je u utorak, 18. travnja u ACOS-u Čitanje poezije vodila osnivačica udruge Play, libanonska umjetnica Patricia Nammour. Na prvom susretu čitana je poezija libanonsko-američke pjesnikinje Etel Adnan.

impressum

• **Uprava:** Bojan DIVJAK (predsjednik), Ivan ŠIMIĆ, (član) • **Glavni urednik:** Bojan DIVJAK • **Uredništvo Sveučilišnog glasnika:** prof. dr. art. Robert RAPONJA, Tomislav LEVAK, mag. cult., dr. sc. Damir ŠPANIĆ, Lidija Getto, prof. univ. spec., mr. sc. Dragica STEINDL, Kristina KOVAČEVIĆ, Maša NIKOLIĆ • **Lektor:** izv. prof. dr. sc. Borko Baraban • **Fotografije:** Gojko MITIĆ, Gordan PANIĆ, Zdenko PUŠIĆ, Andrea ILAKOVAC i arhiva Glasa Slavonije • **Grafički urednik:** Ivana KAINZ • **Grafička priprema:** Odjel grafičke pripreme • **Voditeljica marketinga:** Marina KRIVIĆ

FRACTALS: Akademski blog Centra za popularnu kulturu Filozofskog fakulteta u Osijeku

Ljubica MATEK

U veljači 2022. članovi Centra za popularnu kulturu Filozofskog fakulteta u Osijeku pokrenuli su akademski blog naziva *Fractals: The Shapes of Popular Culture*. Blog je namijenjen svima koji se popularnom kulturom bave zbog vlastitih znanstveno-istraživačkih interesa i usmjerenja, ali i onima koji proizvode popularne kulture *konzumiraju* u slobodno vrijeme što znači da se obraća vrlo širokoj publici.

Uredništvo bloga čine voditeljica Centra za popularnu kulturu izv. prof. dr. sc. Ljubica Matek s Odsjeka za engleski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Osijeku te doktorandi poslijediplomskog sveučilišnog studija Književnost i kulturni identitet na istome Fakultetu, Valentina Markasović, Jelena Pataki Šumiga i Zvonimir Prtenjača. Fascinirani popularnom kulturom kao predmetom svoga znanstvenog proučavanja, ali i fenomenom koji nas okružuje i neizbježno

utječe na naš svakodnevni život, jezik i razmišljanje, željeli su ponuditi zanimljive, relevantne i recenzirane radove o svim aspektima popularne kulture, kako bi svoju publiku ne samo zabavili, nego i obrazovali, pa i potaknuli na daljnje proučavanje nekih popkulturnih proizvoda i pojava. Zato je bilo potrebno odabrati fleksibilniji, dostupniji format nego li je to format znanstvenog časopisa. Urednici su zaključili da je format bloga pristupačniji široj publici, a jedna od misli vodilja pri osmišljavanju ovakve *online* publikacije bila je potreba da se o popularnoj kulturi govori, odnosno piše, na popularno-znanstveni način te da se članci, intervjui i osvrti objavljuju u kraćem roku nego li je to slučaj s objavom u znanstvenim časopisima. Prema mišljenjima urednika ovaj pristup najbolje objedinjuje dvije značajke popularne kulture: ona je nedvojbeno predmet mnogog akademskog istraživanja, a u svojoj življenju inačice popularna je i masovna te se brzo mijenja.

Kako bi bili pristupačni široj, međunarodnoj publici, tekstovi na blogu pisani su na engleskom jeziku (iako urednici ne odbacuju mogućnost objave i na hrvatskom jeziku). Osim toga, tekstovi su bitno kraći nego li su radovi koje objavljuju znanstveni časopisi, ali moraju zadovoljiti sve ostale akademske kriterije: sadržajne, jezične, istraživačke i etičke. Svi radovi prolaze trostruku ili četverostruku uredničku recenziju jer je namjera čitateljima ponuditi relevantne, dobro argumentirane osvrtne, komentare te interpretacije i analize književnih djela, filmova, serija, glazbe i drugih popkulturnih artefakata.

Na akademskom blogu *Fractals* čitatelji, između ostalog, mogu pronaći radove o glazbeniku The Weekndu, seriji *Bridgerton*, romanu *Djevojačke uspomene* Nobelovke Annie Ernaux te intervju s autoricom *fantasy* bestsela Laini Taylor. Blogu se može pristupiti preko mrežne stranice Centra za popularnu kulturu Filozofskog fakulteta u Osijeku.

Pisac Josip Mlakić na FFOS-u

Željko SENKOVIĆ

Na Filozofskom fakultetu u Osijeku 14. ožujka 2023. godine gostovao je ugledni autor na ovim prostorima Josip Mlakić. Na početku razgovora tematiziralo se stanje na hrvatskoj i regionalnoj književnoj sceni. Nakon toga, Mlakić je predstavljen kao vrlo ambiciozan pisac (Gajin) sa širokim repertoarom tema. U nekoliko navrata autor je isticao i vlastite filmske uspjehe što je bilo posebno zanimljivo dijelu slušateljstva. Također, premda se autor ogradio od pretežitosti stanovitih apokaliptičnih i "mračnih" atmosfera, Senković ih je apostrofirao. One, takve rezonancije i ugodaji, za Mlakića su ključne u oslikavanju suvremenog stanja, uz zanatski dobro razrađen diskurs. Mlakić je istaknuo kako voli pisati po uzoru na velike moderne pisce, a shodno tome značajan dio razgovora usmjerio se na Ivu Andrića. Roman "Na Vrbasu tekija" pisan je hrabro, kao pokušaj preludiranja uz Ivu Andrića. Bilo je zanimljivo i instruktivno iznova slušati o tom velikom piscu, o andrićevskoj

osebujnosti stila koji se nekim čini naivnim jer se oslanja na narodske idiome, ali to nikako nije (Gajin). Uz užu književnu dimenziju, bilo je neizbježno prokomentirati i "politički status" Ive Andrića na što se Mlakić također kritički osvrnuo. O distopiji je rečeno da u prvom redu govori o našoj sadašnjosti i suvremenim orijentacijama. Primjerice, roman "Planet Friedman" prikazuje opustošenost zemlje i bespuće oceana: "Tisuće brodolomaca bacale su u more poruke s bocama koje nemaju kome doploviti." U tom tonu propitivale su se stanovite povijesne perspektive i "dogadaji" kao medijski opijum za mase. Još je spomenuto nekoliko Mlakićevih romana: "Evangelje po Barabi" (pisa-

no iz perspektive židovskog pobunjenika Barabe, uz imaginaciju Isusova života), "O zlatu, ljudima i psima" (apokaliptička perspektiva, budućnost i BiH), "Druga Noina arka" (o kraju svijeta kakvog poznajemo, o pohlepi i beskrupuloznosti, o planini na kojoj su radnik Noa i ovčar Ibrahim). Nekoliko puta spominjao se specifičan bosanski fatalizam i aktualna besperspektivnost, s čim se nisu svi složili (Senković). Razgovor je bio zanimljiv, posebice zbog tematiziranja velikog pisca, Andrića. Sudjelovali su: Josip Mlakić, Igor Gajin i Željko Senković. Također, bilo je nekoliko upita i komentara zainteresirane publike što je uvelike doprinijelo kvaliteti i ugodaju ovoga kulturnog događaja.

Obilježavanje Svjetskog dana voda 22. ožujka na GRAFOS-u

Tamara BRLEKOVIĆ

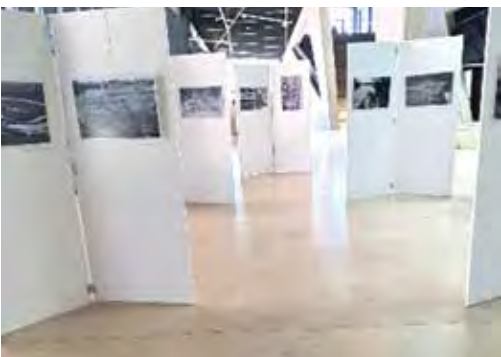
Građevinski i arhitektonski fakultet u suradnji s Hrvatskim hidrološkim društvom, a u povodu Svjetskog dana voda koji se tradicionalno obilježava 22. ožujka organizirao je izložbu fotografija Put nanosa i predavanje Projekt unaprjeđenja negrađevinskih mjera upravljanja rizicima od poplava u Republici Hrvatskoj. Izložba fotografija autora Zdenka Kereše, dipl.ing.građ. organizirana je u Auli Fakulteta. Otvorenje je bilo u srijedu 22. ožujka, a fotografije se mogu pogledati mjesec dana. Fotografije su tematske, a vezane su uz donji tok rijeke Drave - Podravina i gornji tok rijeke Koshi - Sagarmatha. Sam autor za izložbu kaže:

"Ovom izložbom želim pokazati veliku sličnost rijeke Drave i Koshi i poruku koju nose pronosom nanosa. Obje rijeke nastaju u visokim gorjima gdje se i proizvodi velika količina nanosa koju rijeke transportiraju u ravnice. Razlika na prvi pogled nespojive dvije rijeke ipak su usporedive odnose hidroloških veličina i geografskih sličnosti. Bez obzira na deficite ili suficite u premještanju stvorenog nanosa, priroda uvijek ima odgovor na puteve svojim učinkovitim prilagodbama, što rezultira velikom bioraznolikostu."

Drugu aktivnost u povodu obilježavanja Svjetskog dana voda, predavanje Projekt unaprjeđenja negrađevinskih mjera upravljanja rizicima od poplava u Republici Hrvatskoj, održao je Želimir Marojević, mag. ing. aedif. iz tvrtke Hidroing Osijek. Projekt akronima VEPAR trenutačno

je u provedbi, a financira ga EU bespovratnim sredstvima, Hrvatske vode i Državni hidrometeorološki zavod. Cilj je projekta unaprjeđenje u praćenju, analizama i iznalaženju optimalnih rješenja za integralno i održivo upravljanje vodama, vodnim okolišem i rizicima od poplava u Republici Hrvatskoj s naglaskom na promoviranje zeleno-infrastrukturnih mjera kao što su revitalizacija meandara, obnova i reintegracija rukavaca i mrtvaja, obnova jezera i močvara te brojnih drugih mjera i aktivnosti kojima bi se smanjio rizik od poplava.

Otvorenju su izložbe i predavanju nazočili studenti prve i druge sveučilišnog diplomskog studija smjera Hidrotehnika te članovi Zavoda za hidrotehniku i zaštitu okoliša koji su i organizirali ta događanja.

OKRUGLI STOL NA PRAVNOM FAKULTETU U OSIJEKU

SJEĆANJE NA HOLOKAUST

Izv. prof. dr. sc. Barbara HERCEG PAKŠIĆ

Na Pravnom fakultetu u Osijeku održan okrugli stol "Unaprjeđivanje obrazovanja, istraživanja i informiranja o Holokaustu te sustavno poticanje sjećanja na Holokaust" pod nazivom "Sjećanja" Dana 23. ožujka 2023. na Pravnom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, u zajedničkoj organizaciji Ravnateljstva policije Ministarstva unutarnjih poslova i Policijske uprave osječko-baranjske te Pravnog fakulteta u Osijeku i Židovske općine iz Osijeka, održan je okrugli stol pod nazivom "Unaprjeđivanje obrazovanja, istraživanja i informiranja o Holokaustu te sustavno poticanje sjećanja na Holokaust" kao popratni događaj u okviru predsjedanja Međunarodnim savezom sjećanja na Holokaust (IHRA) koji je Republika Hrvatska preuzela od 1. ožujka ove godine. Sudjelovali su sveučilišna i akademska zajednica, predstavnici nadležnih državnih tijela, posebice predstavnici sustava socijalne skrbi, pravosudnog sustava te policijski službenici, kao i predstavnici lokalne i područne samouprave, članovi Židovske op-

ćine u Osijeku, predstavnici područnog ureda Pučke pravobraniteljice u Osijeku te Pravobraniteljice za djecu, studenti Pravnog i Filozofskog fakulteta, predstavnici medija te predstavnici organizacija civilnog društva. Okrugli stol, kao i izložba, organiziran je u cilju edukacije, senzibilizacije i osvješćavanja javnosti o stradanjima tijekom Holokausta, ali i zajedno i s ciljem borbe protiv svih oblika suvremenog antisemitizma, kao i važnosti sustavnog promicanja kulture nenasilja i tolerancije u svakodnevnom životu. U pozdravnom obraćanju dekan Pravnog fakulteta prof. dr. sc. Tunjica Petrašević, naglasio je da je suzbijanje antisemitizma odgovornost svakog pojedinca, ali i odgovornost svake odgojno-obrazovne institucije. U izlaganju pod nazivom "Negiranje Holokausta: oblik govora mržnje i kaznenopravni standardi", izv. prof. dr. sc. Barbara Herceg Pakšić s Pravnog fakulteta u Osijeku, govorila je o kaznenom djelu "Javno poticanje na nasilje i mržnju" i mogućnostima sankcioniranja kao i postignutim pravnim standardima. Zaključila je da je poricanje Holokausta diskurs i propaganda koja negira povijesnu stvarnost te je kao takav u potpunoj suprotnosti svim europskim vrijednostima. U izlaganju pod nazivom

"Holokaust u Osijeku", izv. prof. dr. sc. Hrvoje Volner s Filozofskog fakulteta u Osijeku naglasio je kako je važno suočavati se s povijesnom istinom kako se tragedije ne bi ponovile te pritom u kontekstu II. svjetskog rata, parafrazirao Hegela: "Ako je narod sazrio i postao povijestan, onda je odgovoran i za postupke svojih vladara koji vladaju u njegovu ime". Na temu "Značaja i rada općine Židova u lokalnoj zajednici" predsjednik Židovske općine u Osijeku Damir Lajoš osvrnuo se na doprinos zajednice te važnosti provedbe raznih manifestacija, izložbi, tematskih predstava i događaja koje Židovska općina u Osijeku redovito organizira u cilju promicanja kulture tolerancije, dijaloga i međusobnog uvažavanja. Drago Kohn, svjedok odrastanja u Osijeku za vrijeme Holokausta kao dijete židovske obitelji u osobnom svjedočanstvu emotivno je govorio o stradanju svoje obitelji tijekom II. svjetskog rata, te kako je kao dijete židovske obitelji izgubio godine bezbrižnog djetinjstva. Poruka je ovog okruglog stola da je izrazito važno negovati kulturu dijaloga u cilju očuvanja sjećanja na Holokaust kao učenje lekcija za budućnost, kako bismo spriječili genocid i masovne zločine u suvremenom doba.

Prva međunarodna konferencija „Kreativni pristupi učenju i podučavanju” (First international conference CALT: „Creative Approaches to Learning and Teaching”) - Osijek, 24. i 25. ožujka 2023. godine

Prva međunarodna konferencija „Kreativni pristupi učenju i podučavanju” (First international conference CALT: „Creative Approaches to Learning and Teaching”) održana je 24. i 25. ožujka 2023. godine u Osijeku, u organizaciji Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Centar za znanstveni rad u Vinkovcima. Namjera konferencije bila je okupiti sve stručnjake i znanstvenike koji su na svome radu usmjereni na propitivanje tradicionalnog i suvremenog pogleda na kreativnost i stvaralaštvo te na promicanje novih pristupa u učenju i podučavanju u kojima se naglasak stavlja na stvaralaštvo, odnosno na kreativno djelovanje i izražavanje. Konferencija se također bavila metodološkim pitanjima istraživanja kreativnosti, ulogom učitelja u poticanju i razvoju kreativnosti, mogućnostima ostvarivanja novih kreativnih praksi u osnovnom i srednjoškolskom obrazovanju, pitanjem uloge kreativnog mišljenja u digitalnom dobu te stavovima učitelja i učenika o nastavnim metodama kojima se potiče učenike na kreativno izražavanje. Konferencija

se održavala pod pokroviteljstvom Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Osječko-baranjske županije. U organizaciji ove konferencije također su pomogli Turistička zajednica grada Osijeka, Turistička zajednica Osječko-baranjske županije i izdavačka kuća Školska knjiga. Na konferenciji se okupilo 282 sudionika iz 17 različitih zemalja (Belgija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Francuska, Hrvatska, Irska, Island, Mađarska, Makedonija, Njemačka, Portugal, Rumunjska, SAD, Slovenija, Srbija, Švicarska i Ujedinjeno Kraljevstvo). Konferencija se održavala u Osijeku na dvjema lokacijama: na Fakultetu agrobiotehničkih znanosti (Aula Magna) i na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti. Na svečanosti otvaranja konferencije (FAZOS, Aula Magna) ispred organizatora konferencije sve nazočne pozdravile su red. prof. dr. sc. Emina Berbić Kolar, dekanica Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti, dr. sc. Anica Bilić, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju i upraviteljica Centra za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Vinkovcima i izv. prof. dr. sc. Vesna Svalina, predsjednica organizacijskog

odbora konferencije CALT. Ispred Osječko-baranjske županije i župana Ivana Anušića sve nazočne pozdravila je i dr. sc. Nevena Čosić, viša savjetnica za srednjoškolsko obrazovanje. U okviru svečanosti otvaranja konferencije, osim pozdravnih govora, organizatori su pripremili i kraći glazbeni program na kojemu su se predstavili (s vlastitim skladbama) učenici Glazbene škole Franje Kuhača Osijek Jakov Vekić, Jan Marko Rudinski, Marija Bošković, Eva Grgić i Jakov Serdar. Mentori ovih učenika su red. prof. Davor Bobić (Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku) i Andreja Gribl, prof. (Glazbena škola Franje Kuhača Osijek). Nakon svečanosti otvaranja konferencije na redu su bila dva plenarna izlaganja. Plenarna izlaganja održali su dr. sc. Pamela Burnard, profesorica umjetnosti, kreativnosti i obrazovanja sa Sveučilišta u Cambridgeu, UK (Faculty of Education) i dr. sc. Vlad Glaveanu, redoviti profesor sa Sveučilišta u Dublinu (Irska) i Sveučilišta u Bergenu (Norveška). Profesorica Pamela Burnard istaknuta je znanstvenica koja je objavila veliki broj radova (20 knjiga i više od 100 članaka) koji unapređuju te-

oriju multiple kreativnosti u obrazovnim sektorima, uključujući rani i predškolski odgoj i obrazovanje, osnovno, srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje, te kreativne i kulturne industrije i transdisciplinarne (STEAM) prakse. Suurednica je časopisa „Thinking Skills and Creativity”. Članica je Kraljevskog društva umjetnosti (Royal Society of Arts, RSA) i Chartered College of Teaching u Velikoj Britaniji. Dr. sc. Vlad Glaveanu također je dao značajan doprinos podučavanju kreativnosti, s naglaskom na društvenim i kulturnim aspektima kreativnih procesa. Osnivač je i direktor Possibility Studies Network, urednik časopisa Sage Possibility Studies and Society, urednik Palgrave Encyclopedia of the Possible i Cambridge Series in Possibility Studies. Autor je i koautor više od 200 članaka i nekoliko knjiga. Godine 2018. dodijeljena mu je nagrada Berlyne koju dodjeljuje Američka udruga psihologa (Division 10) za doprinos u psihologiji estetike, kreativnosti i umjetnosti. Profesorica Burnard održala je predavanje pod naslovom „Revisiting Creative Approaches to Learning and Teaching: Lessons from Posthuman Inquiry” („Revidiranje kreativnih pristupa učenju i poučavanju: Lekcije iz posthumanog istraživanja”), a profesor Glaveanu predavanje pod naslovom „Pedagogies of the Possible: Reimagining Education” („Pedagogije moguće: ponovno osmišljavanje obrazovanja”). Konferencija se nastavila u petak poslije podne i u subotu cijeli dan na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti s vrlo bogatim programom. U nastavku konferencije izložen je tako 151 rad, 139 na konferenciji (261 sudionik) i 12 na Forumu studenata (23 sudionika). Na konferenciji je u četiri paralelne sekcije predstavljen 121 rad putem usmenih izlaganja, izloženo je 10 postera i održano 8 radionica. Na Forumu studenata održano je 7 usmenih izlaganja i 5 radionica. Studenti su došli iz četiri različite zemlje (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Slovenija) i sa šest različitih sveučilišta.

Na kraju prvog konferencijskog dana sudionici su mogli uživati u glazbeno-scenskom programu koji su pripremili studenti Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pod vodstvom njihove profesorice Dianne Atanasov Piljek. Studenti su za tu prigodu pripremili glazbeno-scensku predstavu pod nazivom „Srećko”. U predstavi je riječ o različitim situacijama u kojima se može naći mlada osoba i mogućnostima životnih izbora koje za sobom povlače i odgovarajuće posljedice. Poruka koju su studenti željeli prenijeti je: „Život je igra, igrati se! Pritom budi empatičan i human.” U razgovoru izv. prof. dr. sc. Vesna Svalina

ističe kako su „sudionici konferencije tijekom ova dva dana, imali priliku čuti niz inspirativnih govora i prezentacija, koji su ih potaknuli na razmišljanja o novim načinima podučavanja i učenja. Od temeljnih istraživanja do primjera najboljih praksi, svaka prezentacija bila je prilika da se proširi znanje i razumijevanje o različitim aspektima obrazovanja. Razmotrili smo brojne kreativne pristupe koji su primjenjivi u različitim kontekstima obrazovanja, a koji mogu doprinijeti poboljšanju kvalitete nastave i uspjeha učenika. Diskusije o kreativnosti, inovacijama i tehnologiji bile su posebno važne za daljnji razvoj obrazovanja. Konferencija je pokazala važnost kreativnosti u procesu učenja i podučavanja, te nas podsjetila na važnost uvažavanja različitih stilova učenja i individualnih potreba učenika. Osim toga, imali smo priliku upoznati se s novim tehnologijama i alatima koji mogu pomoći u stvaranju boljeg i učinkovitijeg okruženja za učenje.” Na kraju konferencije organizatori su pozvali sve sudionike konferencije da do 15. svibnja 2023. godine pošalju cjelovite radove koji će se evaluirati od strane najmanje dva nezavisna recenzenta u dvostruko slijepom postupku. Radovi koji zadovolje recenzentski postupak objavit će se u publikaciji u izdanju Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Centra za znanstveni rad u Vinkovcima. U pripremi te publikacije sudjelovat će znanstveni odbor i priznati recenzenti iz međunarodnoga okruženja.

Državni stručni skup za učitelje glazbene kulture i nastavnike glazbene umjetnosti na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku

Majda ŠKRLEC

Tijekom dva je, programski bogata, raznolika i zanimljiva dana, 12. i 13. travnja 2023. godine na Odsjeku za glazbenu umjetnost Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku održan Državni stručni skup za učitelje glazbene kulture i nastavnike glazbene umjetnosti. Krovna je tema skupa bila *Kurikulumski pristup poučavanja glazbe iz različitih perspektiva*, a održano je ukupno osam predavanja i pet radionica koji su izazvali veliki interes stručnjaka - preko 180 sudionika, okupljenih iz cijele Republike Hrvatske. Državni je skup održan u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje i u partnerstvu s Akademijom za umjetnost i kulturu u Osijeku koja je bila domaćin skupa. Predavanja i radionice odvijali su se u *Auli Magna* Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te u dvoranama Akademije. Skup su otvorili dekanica Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku, prof. dr. sc. Helena Sablić Tomić te voditelj Odsjeka za glazbenu umjetnost, izv. prof. art. dr. sc. Berislav Jerković. Nakon uvodnih je riječi do-

brodšlice cjelokupni program predstavila dr. sc. Anita Gergorić, viša savjetnica za glazbenu kulturu i glazbenu umjetnost. Slijedilo je predavanje red. prof. art. Jasenke Ostojić, prorektorice za umjetnost, kulturu i međusveučilišnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu, Muzička akademija u Zagrebu. Tema je predavanja bila *Učitelji, nastavnici i profesori kao nositelji glazbene kulture i umjetnosti: izazovi u zbornoj praksi*, a tijekom kojeg su izneseni brojni primjeri i savjeti temeljem višegodišnjeg praktičnog rada predavačice. Drugo je predavanje u prvom danu skupa održala izv. prof. dr. sc. Jasna Šulentić Begić (Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku). Prisutne je provela kroz temu *Aktivno učenje u nastavi Glazbene kulture i Glazbene umjetnosti* pri čemu je naglasak bio na usporedbi tradicionalne i suvremene nastave te karakteristikama i metodama aktivnog učenja. Predavanje naslova *Izazovi nastave budućnosti - jesmo li spremni odgovoriti na potrebe novih generacija učenika?* održala je doc. dr. sc. Tihana Škojo (Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku). Predavačica je iznijela vlastita iskustva temeljem kojih su sudionici dobili jasan uvid u

neke od mogućih izazova i rješenja u nastavi i radu sa učenicima. Slijedilo je predavanje doc. dr. sc. Amira Begića, također nastavnika Odsjeka za glazbenu umjetnost Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku. Predavanjem *Digitalne tehnologije u nastavi Glazbene kulture i Glazbene umjetnosti usmjerene na učenika* završen je prijedporedni blok programa. Drugi je dio prvog dana održavanja Državnog stručnog skupa otvorio dr. sc. Zdravko Drenjančević (Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku) predavanjem *Tradicijaska glazba Slavonije u skladateljskom opusu 20. stoljeća*. Uslijedile su dvije teme vezane uz izvannastavne i izvanškolske aktivnosti - tamburaški ansambl, a koje su predstavili, temom *Uključenost učenika u tamburaški orkestar kao glazbenu izvannastavnu i izvanškolsku aktivnost* dr. sc. Anita Gergorić, viša savjetnica

za glazbenu kulturu i glazbenu umjetnost te predavanjem i praktičnim radom s učenicima Marko Sesar, viši umjetnički suradnik (Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku). Inspirativnim predavanjem *Dječji tamburaški ansambl - praktični rad s učenicima* završen je prvi dan programa. Drugi je dan održavanja skupa započeo radionicom *Plesom kroz glazbu renesanse* koju je izvrsno pripremio te vrlo spretno i zanimljivo vodio izv. prof. art. Vuk Ognjenović (Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku). U Svečanoj je dvorani Akademije slijedila iznimno korisna radionica Anje Papa, ass. (Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku) *Tijelo kao cjeloviti instrument - svijest o pokretu i glasu*. Radionica je obuhvatila mnoge važne elemente koje je potrebno zadovoljiti za kvalitetnu vokalnu izvedbu. U nastavku su

programa Alma Mance, mag. mus. prof. savjetnik (OŠ Višnjec) i Andreja Jandrok Škugor, mag. mus. prof. savjetnik (OŠ Frana Krste Frankopana Osijek) prezentirale temu *Metodička artikulacija izvođenja nastave prema spoznajno-emocionalnom pristupu A. Hačaturjan: Maskerada Valcer*. U nastavku je programa slijedilo vrlo dojmljivo predavanje izv. art. dr. sc. Berislava Jerkovića na temu *Glas - naš najvrijedniji instrument*. U fokusu je predavanja bio ljudski glas kao instrument u nastavi glazbe te su izneseni korisni savjeti za optimalnu upotrebu, zaštitu i očuvanje glasa. Termine hipeaktivnosti i poremećaj pažnje približila je zainteresiranima, tijekom svog predavanja Marija Kristek, predavačica (Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku), nakon čega je slijedilo još jedno sjajno posjećeno predavanje pod nazivom *Zborska natjecanja* koje je vodila izv. prof. art. dr. sc. Antoneta Radočaj-Jerković. Profesorica je iznijela prednosti i nedostatke takvog oblika glazbeno-pedagoškog djelovanja, a pri čemu je cilj bio ukazati na pozitivne i negativne opće aspekte zbornih natjecanja s posebnim osvrtom na ulogu i

vrstu repertoara koji se izvodi, a koji predstavlja jedan od temeljnih faktora smjera uspjeha. Završni je dio skupa činilo predstavljanje projekta *Četiri godišnja doba - glazba za zdravlje*, a koji je predstavio projektni tim koji čine Institut za zbornu glazbu Polifonija, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku, Centar za poduzetništvo te Zavod za javno zdravstvo OBŽ. Okruglim je stolom i zaključcima skupa, a što je vodila dr. sc. Anita Gergorić, viša savjetnica za glazbenu kulturu i glazbenu umjetnost, zatvoren vrlo uspješan Državni stručni skup za učitelje glazbene kulture i nastavnike glazbene umjetnosti u kojem su se Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku te Odsjek za glazbenu umjetnost, predvođen svojim timom nastavnika, ali i sjajnim gostima, pokazali kao izvrstan domaćin te mjesto koje je okupilo velik broj stručnjaka iz cijele Hrvatske. Rezultati će skupa zasigurno doprinijeti glazbeno-pedagoškom radu u Republici Hrvatskoj te motivirati mnoge učitelje i nastavnike na nove prakse u nastavi glazbene kulture i glazbene umjetnosti, kao i u glazbenim aktivnostima slobodnog vremena.

NAJAVA 3. TJEDNA KARIJERA SVEUČILIŠTA U OSIJEKU

U razdoblju 15. - 19. svibnja 2023. ponovo organiziramo Tjedan karijera Sveučilišta u Osijeku u cilju razvoja karijera naših studenata, ali i njihova povezivanja s poslovnim sektorom. Tjedan će obuhvatiti niz aktivnosti, radionica, okruglih stolova, tribina, *speed-dating* aktivnosti i predavanja namijenjenih studentima, u suorganizaciji umjetničko-nastavne i znanstveno-nastavnih sastavnica našega Sveučilišta. Središnji događaj Tjedna jest Karijerni korzo koji će se održati u srijedu 17. svibnja u razdoblju od 10 do 14 sati na platu ispred Novoga studentskog doma na Kampusu. Na Karijernom će se korzu studentima na štandovima predstaviti pedesetak poslodavaca uz prigodan program, promociju i nagradne igre. Usporedno će se u dnevnom boravku studentskog doma održavati aktivnosti *speed-datinga*. U osmominutnim razgovorima zainteresirani će se studenti, prema prethodnoj prijavi i u dogovorenom terminu, imati priliku predstaviti željenim poslodavcima i uspostaviti inicijalne kontakte. Nadamo se da će i ove godine aktivnosti Tjedna karijera biti izvrsno posjećene i korisne za razvoj budućih karijera naših studenata.

Panel-raspravom "Biolog-i-Ja zajedno u poduzetništvu" službeno započeo 10. jubilarni projekt popularizacije biologije

Senka BLAZETIĆ
Jasenska ANTUNOVIĆ DUNIĆ

Projekt "Biolog-i-Ja", osmišljen i prvi put proveden na Odjelu za biologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku 2014. godine, slavi svoj 10. rođendan i konceptualno nastavlja promicati biologiju kao važnu sastavnicu STEM-a. Od samih početaka cilj projekta bio je promicati znanost primarno među djecom i mladima svih dobni skupina otkrivajući niz zanimljivosti i tajni biologije kroz brojne edukativno-zabavne sadržaje. Uvođenjem novih aktivnosti projekt svake godine broji sve više su-

dionika, podiže razinu znanja i implementaciju naučenog u svakodnevni život, a studentima omogućava razvoj kreativnosti, kritičkog razmišljanja i oblikovanje prezentacijskih vještina pozitivno djelujući na razvoj karijera. Službeno obilježavanje projekta ove je godine započelo 5. travnja 2023. godine panel-raspravom "Biolog-i-Ja zajedno u poduzetništvu". S obzirom na to da je biologija znanost o životu, ne postoji područje koje biolog svojim znanjem i iskustvom ne može oplemeniti. Unatoč toj neospornoj činjenici, biolozi se rijetko odlučuju za poduzetničke vode. Isto tako, temeljem

mnogobrojnih iskustva moguće je zaključiti da ni poduzetnici različitih područja često nisu svjesni potencijala biologa i dobrobiti koju nosi suradnja s biolozima. U važnosti biologije kao znanosti, značaju interdisciplinarnog pristupa obrazovanju, praktičnoj primjeni stečenih znanja, vještina i kompetencijama biologa i njihovu mjestu u svijetu poduzetništva te o izazovima poduzetništva, u ugodnoj i opuštenoj atmosferi razgovarali smo s našim gostima: prof. dr. sc. Gordanom Laucem (GENOS d.o.o.), Natašom Urnjenek, mag. ing. agr. (PROMO EKO d.o.o.), Mariom Jakopecom, mag. educ. biol. et chem.

(LUKA ZNANJA), Filipom Laucem (JASPERO d.o.o.) i Ivanom Laucem (PLODOVI.HR). Moderatorica rasprave bila je docentica Odjela za biologiju doc. dr. sc. Senka Blazetić. Budući da ne postoji bolji način motivacije i ohrabrenja od pozitivnog primjera iz prakse, kroz ovaj panel nastojali smo prisutnim studentima, nastavnicima, suradnicima i svim zainteresiranima približiti ideje i iskustva uspješnih poduzetnika te im omogućiti ostvarivanje novih poznanstava i mogućih poslovnih suradnji. Panel-rasprava dostupna je na YouTube kanalu Odjela za biologiju Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku.

Projekt Učeničko poduzetništvo

Josip JOB

Projektom Učeničko poduzetništvo - 404 triju sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku: Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek (FERIT), Fakulteta za primijenjenu matematiku i informatiku (MATHOS) i Ekonomskoga fakulteta u Osijeku (EFOS), provode edukaciju učenika srednjih škola Osječko-baranjske županije. Osječko-baranjska županija, u cilju poticanja cjeloživotnog učenja učenika, razvoja poduzetničkih kompetencija i kulture poduzetništva, provodi program "Učeničko poduzetništvo", a edukacija "Učeničko poduzetništvo - 404" jedan je od projekata u okviru tog programa. Svrha projekta "Učeničko poduzetništvo - 404" jest upoznati učenike srednjih škola s područja naše Županije s pojmovima poduzetništva kao idejom o izgradnji karijere kroz pokretanje poduzetničkog pothvata. Edukacijom se želi učenicima približiti svijet poduzetništva te kroz metodiku primijenjenu njihovoj dobi osigurati razumijevanje osnovnih poduzetničkih pojmova. S druge strane, jedan od trendova koji globalno dominira jest sve jači razvoj i utjecaj informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT). Cilj je projekta učenicima pru-

žiti informacije i pogled u svijet IKT-a te ih upoznati s najvažnijim trendovima i zanimanjima u toj djelatnosti:

- poduzetništvo
- generiranje poslovnih ideja
- pokretanje poslovnih pothvata
- razvoj mobilnih aplikacija
- razvoj web-aplikacija
- razvoj računalnih igara
- testiranje
- HW/Internet of Things IoT
- Machine learning

Edukacija se provodi od ožujka do svibnja 2023. godine u trajanju od 40 sati, a provode je: izv. prof. dr. sc. Anamarija Delić (EFOS), prof. dr. sc. Sunčica Oberman Peterka (EFOS), dr. sc. Mateja Đumić (MATHOS), doc. dr. sc. Domagoj Severdija (MATHOS), doc. dr. sc. Bruno Zorić (FERIT), izv. prof. dr. sc. Ivica Lukić (FERIT), Miljenko Švarcmajer, mag. ing. comp. (FERIT), mr. sc. Željko Stanfel (FERIT), Marina Peko, dipl. ing. (FERIT), Robert Sojo, mag. ing. comp. (FERIT), doc. dr. sc. Petra Pejić (FERIT), izv. prof. dr. sc. Josip Job (FERIT).

Obilježavanje Svjetskog dana žaba

Olga JOVANOVIĆ GLAVAŠ

U nedjelju 19. ožujka 2023. godine u Zoo vrtu Osijek, u suradnji s Odjelom za biologiju Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, obilježen je Svjetski dan žaba. Taj datum obilježava se u svijetu od 2009. godine s obzirom na to da su žabe najugroženija skupina kralježnjaka. Do danas je opisano 7567 vrsta, od čega je gotovo trećina ugrožena. Žabe (i ostali vodozemci) su ovisne o vodi te im je ona neophodna za razmnožavanje. Žabe polažu jaja u različita vodena staništa (močvare, bare, lokve...) te se iz njih

razvijaju punoglavci koji se potom preobraze u odrasle žabe. Odrasle žabe žive na kopnu i naseljavaju različita staništa. Žabe imaju vrlo tanku i propusnu kožu koja uvijek mora biti vlažna te je upravo njihova tanka koža i jedan od razloga njihove ugroženosti. Zbog toga što je jako propusna, žabe su osjetljive na bilo kakvo onečišćenje koje se može pojaviti u okolišu te nam redovito praćenje stanja (monitoring) može biti od izuzetne važnosti kao pokazatelj kvalitete. Naime, smanjenje brojnosti žaba može uputiti na negativne promjene koje se događaju, a kojih možda nismo niti svjesni.

Mnogi ljudi ne vole žabe i zapravo nisu ni svjesni njihove važnosti te je obilježavanje Svjetskog dana žaba upravo jedan od načina upoznavanja javnosti o tim jedinstvenim stvorenjima. Docentica Odjela za biologiju dr. sc. Olga Jovanović Glavaš održala je kratku prezentaciju o žabama, nakon čega su uslijedile različite edukativne aktivnosti za djecu. Posjetitelji su mogli pogledati i preparat kože žabe pod mikroskopom kao i izložbu fotografija žaba iz cijelog svijeta čiji su autori poznati hrvatski biolog, fotograf i snimatelj Goran Šafarek, Tomislav Glavaš i Olga Jovanović Glavaš.

PREDSTAVLJAMO SVEUČILIŠNA IZDANJA

● **Izdavačka djelatnost, kojoj Sveučilište u Osijeku pridaje veliku pozornost, rezultat je neprekidnoga znanstvenog i stručnog rada sveučilišnih djelatnika. Sveučilišni udžbenici, znanstvene knji-**

ge, monografije i priručnici djela su koja opsegom i kvalitetom omogućuju samostalno studiranje određenih znanstvenih cjelina i trajni su doprinos afirmaciji i razvitku Sveučilišta u Osijeku.

Isprika u kaznenom pravu. Prekoračenje granica nužne obrane i krajnja nužda

● **Urednica: izv. prof. dr. sc. Barbara Herceg Pakšić**

Knjiga pod nazivom Isprika u kaznenom pravu. Prekoračenje granica nužne obrane i krajnja nužda izdana je od strane eminentnog hrvatskog izdavača Narodne novine, u veljači 2021. Spoznaje koje pruža rezultat su dugotrajnog i kontinuiranog znanstvenog istraživanja u području kaznenog prava, odnosno unutar instituta krivnje, nužne obrane i krajnje nužde. Taj put započeo je istraživanjem na doktorskoj disertaciji a nastavio se u go-

dinama koje su slijedile tako da su sada spoznaje u ovom predmetnom području, i u području judikature i u području jurisprudencije objedinjene i dostupne svima zainteresiranim: akademskoj zajednici, sucima, državnim odvjetnicima, odvjetnicima, pravnicima općenito, studentima na svim razinama studija, ali i široj javnosti koju ove teme zanimaju. Područje isprike u kaznenom pravu pokazuje prikladnost rješenja (kazneno) pravne reakcije u egzistencijalno ugrožavajućim situacijama, a u hrvatskim kaznenopravnim normama "živi" od siječnja 2013. godine kada je Kazneni zakon iz 2011. godine stupio na snagu. Ispričavajući razlozi propisani su u općem dijelu Kaznenog zakona, okviru

zakonskih odredaba o nužnoj obrani i krajnjoj nuždi i imaju utjecaj na opstojnost krivnje kao elementa kaznenog djela. Krivnja je sama srž kaznenog prava i subjektivnog poimanja kaznenopravne odgovornosti, utkana u njegov sadržaj od početnog do završnog slova: od zasnivanja kažnjivosti pa sve do granica i tijeka procesa odabira vrste i mjere kazne. Predviđen je vrlo značajan pravni učinak. Riječ je o isključenju krivnje te posljedičnom donošenju oslobađajuće presude. U knjizi se prikazuju, analiziraju i raspravljaju temelji, teorijsko opravdanje, pretpostavke i obilježja isprike s ciljem sustavnog objašnjenja, jasnog određivanja mogućega opsega i granica moguće primjene u sudskoj praksi kroz prizmu pitanja može li se od osobe u konkretnom slučaju zahtijevati drukčije, pravno usklađeno, ponašanje. Analizira se i zanimljiva sudska praksa, kako hrvatska, tako i ona inozemna. Za ovu knjigu, autorica je 2022. godine dobila i nagradu Osječko-baranjske županije za iznimni doprinos znanosti.

PSIHOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE

Art-terapijske tehnike u svakodnevnom životu – Vizualno bilježenje dana

Jelena KOVAČEVIĆ

Stvaralaštvo odrasloga čovjeka praktične je prirode. U stisci s vremenom nastojimo biti što učinkovitiji i brži, usmjeravamo se na stvari i situacije koje daju očite i korisne rezultate, poput stvaranja na radnom mjestu, kuhanja obroka ili organizacije doma. Slobodno vrijeme je također strukturirano - putujemo, odlazimo na treninge ili dogovarimo točno vrijeme sastanaka s prijateljima. Slobodno vrijeme je pod jednakim teretom rasporeda - termini druženja uglavljeno su između rekreacijskih aktivnosti. Kada se u danu iznenada stvori sadržajno manjkav vremenski okvir, nastupa stanje fantomskoga rasterećenja. Govorim o razdoblju kada se iznenada nadete sami u svom domu, bez očitih kućanskih ili poslovnih obveza, rastrgani mogućnostima skrivenih u par sati slobode pred vama. Počinjemo prebiti po mislima nismo li nešto zaboravili. Većina vjerojatno pomišlja kako takvo darovano vrijeme treba pametno iskoristiti - stvoriti nešto korisno, a što to podrazumijeva, ovisi o pojedincu.

Stvaralaštvo odrasle dobi razlikuje se od dječjega stvaralaštva upravo po praktičnosti. Odrasla će se osoba najčešće skrbiti o onome što stvori, bila to djeca, karijera ili stil života. U toj smo skrbi usmjereni na konačne ciljeve odnosno da subjekt ili objekt naše skrbi na neki način opstane i razvija se. Proces kojim stizemo do ciljeva je složen, zahtjevan i nerijetko nepredvidiv. Dječje je stvaralaštvo, pak, djelić procesa, dok je proces, igra. Uživljavanje je, prema tome, neizbježno jer radost donosi stvaranje i prisutnost u sadašnjem trenutku. Prisjetimo li se bezbrižnih likovnih aktivnosti u razdoblju djetinjstva, prepoznat ćemo da je likovni proces tada bilo istinsko istraživačko iskustvo i način aktivnoga učenja o svijetu koji nas okružuje. Bilježenjem dojmova crtanjem, slikanjem i modeliranjem na vizualan smo način *komentalni* svakodnevnicu. Kako smo rasli, postajalo je lakše ove komentare verbalizirati. Tijekom dana razgovaramo s brojnim ljudima, pretresamo događaje, iznosimo mišljenja i stvaramo dojmo-

ve. Međutim, riječima uvijek prethode slike. Proces istraživanja počinje u trenutku kada utišamo zvuk i prekrijemo tekst. U nama počiva gotovo nečujni jezik kojim bismo mogli prenijeti svoja iskustva, osjećaje, misli i emocije, tečno i bez zadržke. Taj je vizualni jezik temelj za stvaranje slika i komunikaciju s unutarnjim imaginarijem. Jedna od art terapijskih aktivnosti koja će otkriti vrata drukčije komunikacije jest vođenje *vizualnoga dnevnika*. Vizualni su dnevnici osobne, uko-ričene zbirke likovnih ostvarenja koje pojedinač oblikuje svakodnevno, s ciljem samo-refleksije i analize protekloga dana, događaja ili situacije. Unosi mogu sadržavati i tekst, ali slika je dominantan oblik izražavanja. Vođenjem vizualnoga dnevnika osobu se potiče na svakodnevno ispoljavanje i bilježenje osobnih prizora, istovremeno postavljajući izazov vizualizacije onoga što bismo izrekli riječima. Jednostavnije rečeno, možemo biti ljuti, no zapitajmo se koje je boje i oblika ta reakcija, kakvim bismo ju potezima naslikali te u koji bismo ju dio papira smjestili? Sam čin likovnog izražavanja omogućit će premještanje emocije izvan tijela osobe koja ju proživljava, ali i promatranje *forme* sadržaja koji je pred nama. Ljutnju možemo racionalno opravdati obrazlažući događaj koji je u nama potaknuo tu reakciju, međutim, doći ćemo do trenutka analize kada riječi više neće biti dovoljne. Slika doživljava emocionalne reakcije otvara pristup za daljnje istraživanje onoga što smo proživjeli, ali i poruka koje dopiru iz naše intuicije. Svakodnevnim vizualnim bilježenjem vlastitih iskustava poruke postaju jasnije te na taj način, iz sasvim drugoga kuta, na novo upoznajemo sebe i istražujemo vlastiti identitet. Zbirka prizora koju ćemo s vremenom stvoriti, naš osobni imaginarij, poveznica je uma i tijela i sredstvo unutarnje komunikacije. Jedna od najčešćih prepreka koje se javljaju na početku procesa vođenja dnevnika jest nelagoda povezana s vještinom. *Znamo* li crtati te jesmo li ikada radili u nekoj od likovnih tehnika ili ne, nije uvjet za upuštanje u vizualno bilježenje. Ovo je prvi intuitivni trenutak

koji je potrebno osvijestiti - ako nas aktivnost privlači, pokušajmo. S druge strane, ako nas vizualno bilježenje plaši, pokušajmo svedeno. Često ono od čega zaziremo je upravo ono što nam nedostaje. S vremenom ćemo upoznati vlastite intuitivne poruke, i to upravo kroz postupni proces vizualnog dnevnika. Istovremeno, budimo nježni prema sebi i dopustimo si neobavezno, dječje istraživanje materijala bez opterećenja da nešto trebamo prikazati ili da rad treba imati smisla. Svaki je početak težak i nelagoda je neizostavna. Bez nelagode nema napretka. Za kraj, prije nego li se upustite u ovaj obnavljajući i opuštajući proces koji će vas osnažiti tijekom izazovnih razdoblja, osigurajte si širok raspon materijala. Nemojte zane-mariti ovo razdoblje pripreme jer ono osigurava proračun složenih emocija koje se javljaju prije uvođenja promjene. Kao i u svemu, započnite malim koracima. Crtači blok formata B5 sasvim je dobar za početnike. U takvome ćete bloku moći raditi likovnim sredstvima poput drvenih bojičica, olovke ili flomastera. Mokre tehnike kao što su tuš, tempera akvarel, ili pak slojevit tehnika kolaža, zahtijevat će deblji i kvalitetniji papir, što ćete tijekom likovnog istraživanja i sami primijetiti. Obvezno isprobajte sve što vam pada na um, bez ustručavanja, jer će vas pokušaji odvesti prema brojnim rješenjima. Vaša iskustva ne trebaju nužno biti prikazana u figurativnom, prepoznatljivom obliku. Apstraktni prizori, oni kojima samo mi poznajemo značenje, puni su simbolike i skrivenih poruka. Tijekom promatranja apstraktnih formi početak će se nazirati prepoznatljivi oblici, i vrlo brzo će uslijediti aha-doživljaj. Moći ćete usporediti boje, oblike i teksture koje stvarate u razdobljima zadovoljstva ili pak neizvjesnosti. Vizualni će vam jezik otkriti kako ste se uistinu osjećali u nekim zbunjujućim situacijama pa će te emocije biti lakše definirati u budućnosti. Stoga, ispunite prvi list već danas, i ustrajte dok ova introspektivna aktivnost ne postane navikom. Započnite proces prihvatajući sve što ćete putem vidjeti. I budite sigurni, tijekom ovoga putovanja osjećat ćete se *kao kod kuće*.